

5. BIZI- KALITATEA

Hirietako biztanleen bizi-kalitatea bermatzea eta hobetzea da hiriak klima aldaketaren aldetik birmoldatzeko politika publikoen helburu nagusietako bat. Oinarrizko elementu batzuen mende egongo da hiri bat sostengagarri izatea: pertsonen ongizate fisiko eta psikologikoa; bizitoki ingurunearen ingurumen kalitatea, era batera edo bestera, norbanakoaren eta taldearen osasunean eragina izango dute; lanerako eta etxebizitza duinak eskuratu ahal izatea, eta

gizartean parte hartzeko eta integratzeko aukerak; baita hezkuntza edo aisialdi aukerak ere, besteak beste. Askotariko baldintzak dira, konplexuak, eta, neurri batean, faktore subjektiboek eta kulturek ere baldintzatzen dituzte.

Dugun informaziotik abiatuta, hirian bizi direnen bizi-kalitatean eragina duten parametro batzuk bildu ditugu, aurreko ataletan jasotakoez gain.

5.1.

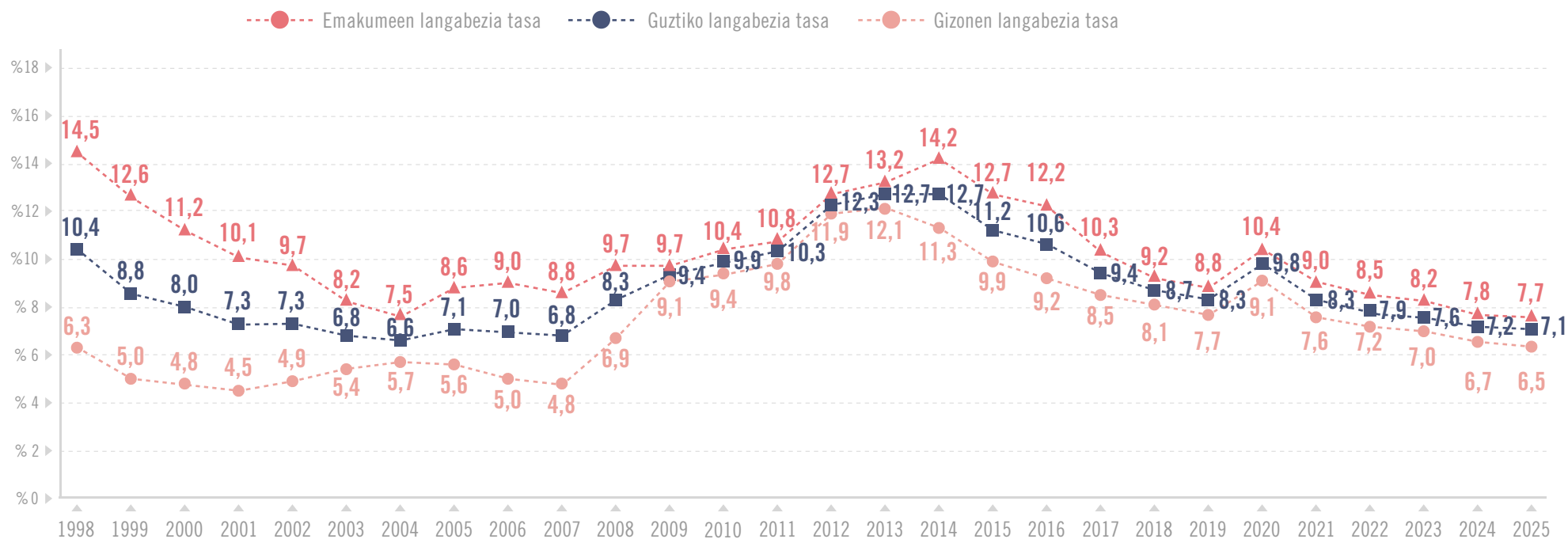
ALDERDI SOZIOEKONOMIKOAK

Hiriaren iraunkortasunaren oinarritzko habeetako bat hiriak berak bertan bizi direnentzat sorrarazten dituen baldintza sozioekonomikoak dira. Lan merkatura sartzeko erraztasunak, diru sarrerak, gaikuntzak, garapen profesionala eta gizarte babesa alderdi erabakigarriak dira Donostian bizi direnen bizi kalitateari eta oreka emozionalari so.

LANGABEZIA-TASA

Iturria: Lanbide eta Donostia Sustapena

Mendea nahiko egonkor mantentzen den langabezia-tasarekin hasi zen, %7aren inguruan. Joera hori eten egin zen 2008. urtean krisi ekonomikoaren ondorioz, eta areagotzen jarraitzen du, 2014ko amaieran zifra handienera helduaz, %12,7. 2025eko abenduan, langabezia-tasa %7,1 izan zen, urtetik urterako portzentajezko 0,1 puntu behera egin duelarik. 2024. urtean, langabezian zeuden pertsonak 6.479 ziren, 2025. urte bukaeran 6.513 direlarik, langabeen kopuruan urtetik urterako %0,5eko igoera suposatuz. 2025eko langabezia-datuak 2019ko mailen azpitik daude; izan ere, 2019ko amaieran langabezia-tasa %8,3koa izan zen, eta 7.246 pertsona zeuden langabezian. Langabezia-tasak, 2020an gora egin ondoren, pandemiak baldintzatuta, 2021ean hasitako beheranzko joera berreskuratzen du. Gipuzkoako tasa baina txikiagoa da, %7,8, baita EAEko batez besteko tasa baino txikiagoa, 2025. urtean %9,6an kokatu dena, eta Espainiakoaren batez bestekoa baino txikiagoa, epe berdinean populazio aktiboaren %9,9a baitzegoen langabezian.

Emakumeen langabezia-tasa langabezia-tasa orokorraren gainetik dago, baina azken urteetan nolabait ere parekatzen ari zirela gizonen eta emakumeen langabezia tasak ikus bazitekeen ere, 2014. urtean eta 2016. urterarte joera hau aldatu egin zen, desberdintasun handiagoa gertatuz. 2017. urtetik nolabait ere bi tasak parekatze joera dutela dirudi. 2014. urtetik 2016. urterarte gizon eta emakumeen artean erregistratutako aldea portzentajeko 2,8 eta 3,0 bitartean mantendu bazen, 2019. urtetik portzentajeko 1,1 eta 1,8 puntutara jaitsi da. 2025. urtean, %7,7ra iritsi da emakumeen langabezia tasa, langabezian erregistratutako emakumeak 3.645 izan baitira, guztizko langabezia-tasa baino portzentajeko 0,6 puntu gehiago eta 1,2ko genero-arrakala.

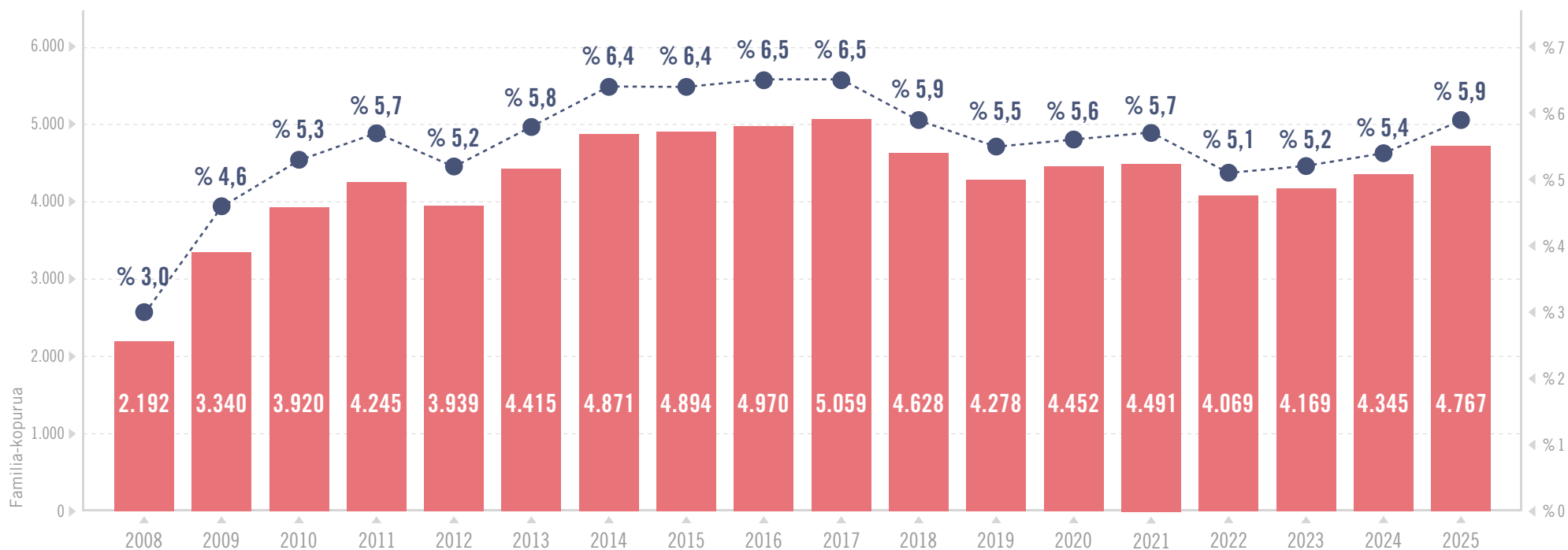
DIRU-SARRERAK BERMATZEKO ERRENTA PRESTAZIOA JASOTZEN DUTEN FAMILIA KOPURUA

Iturria: Lanbide eta Informazioko Udal Unitatea

Diru-sarrerak Bermatzeko Errenta prestazioa jasotzen duten familien kopurua

---●--- Prestazio jasotako familien ehunekoa udalerriko familien guztizkoaren arabera

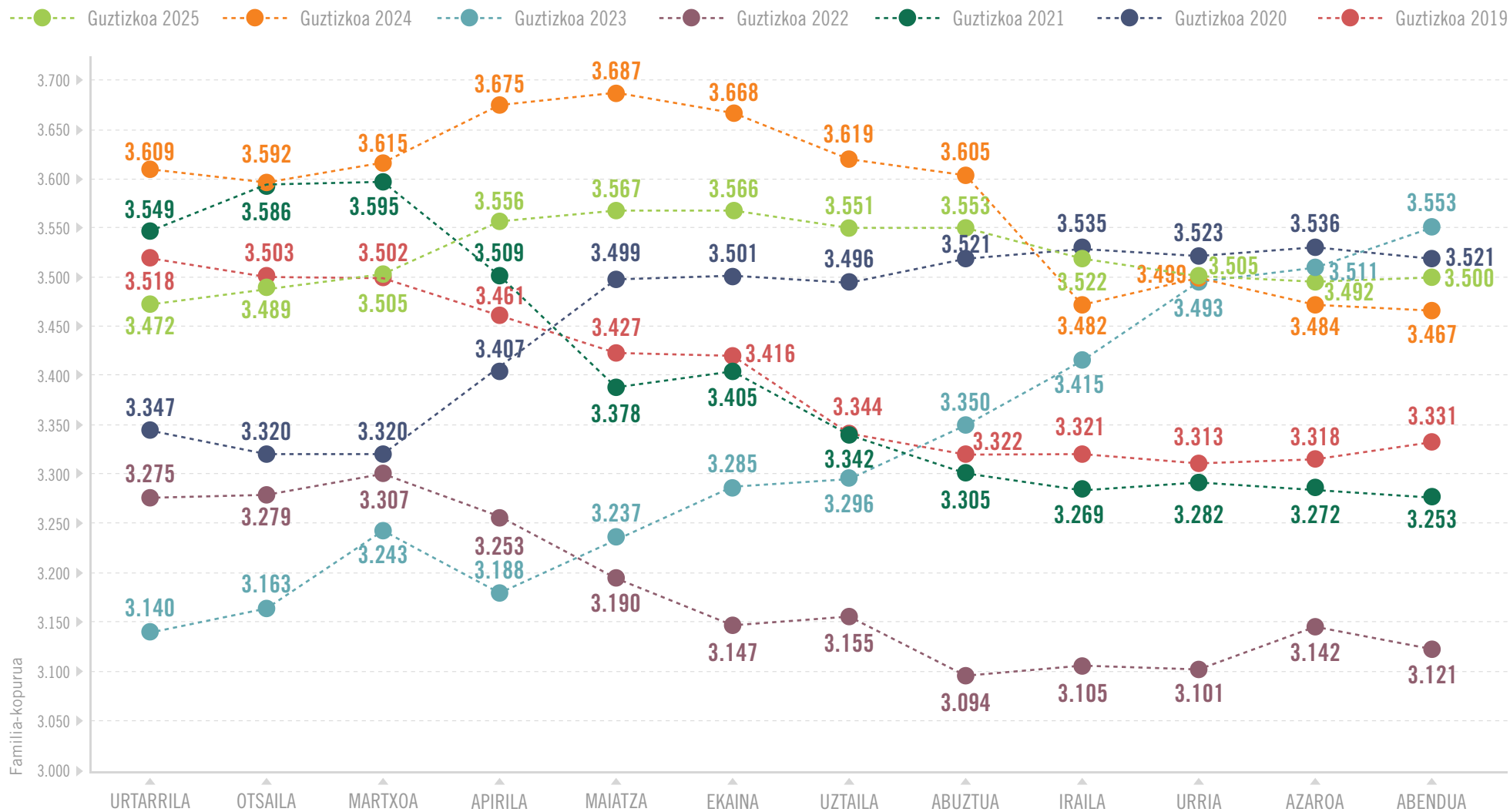

Diru-sarrerak Bermatzeko Errenta izaera ekonomikoa duen aldi baterako prestazioa da, eta horren helburua oinarritzko premiekin eta gizarteratzearekin loturiko gastuei aurre egiteko nahikoa diru-sarrerarik ez duten bizikidetza-unitateen oinarritzko premiak betetzea da.

DBE jasotzen duten familia kopuruak %9,7 egin du gora 2024. urtearekin alderatuta, prestazioa jasotzen duten familien tasa %5,9ra igo da 2025. urtean. Tasa 2020. eta 2021. urteetako gainetik dago; urte hauetan Donostiako familia askoren ekonomian eragin handia izan zuen pandemia-egoerak. Espedienteen %60 emakumeei dagozkie, 2015. urtetik datu antzekoa eta 2014. urtean baino portzentajeko bi puntu gehiago -alderik txikiena lortu zen urtea-; %40 gizonzoei dagozkie. Gainera, espedienteen %24a65 urte edo gehio dituzt pertsonei dagozkie.

HILEKO BILAKAERA

Hileko bilakaerari erreparatuta, 2019an espediente aktiboen kopuruak behera egin zuen hilabeteetan zehar (urtarrilean 3.518 izatetik abenduan 3.331 izatera igaro zen); 2020an, berriz, espediente aktiboen kopuruak gora egin zuen nabarmen apiriletik aurrera. 2025 lehenengo hiruhilekoa goranzko espediente aktiboen kopuruarekin hasten da, baina 2024. urtean baino txikiagoa. Urte erdian eutsi zaio hazkunde horri, gero beherantz egiteko (urtarrilean 3.472 izatetik abenduan 3.500 izatera igaro da). 2025. urtea 2019, 2021, 2022 eta 2024 urteetan baino espediente aktibo gehiagorekin amaitzen da, baina 2020 eta 2023 urteetan baino gutxiagorekin.

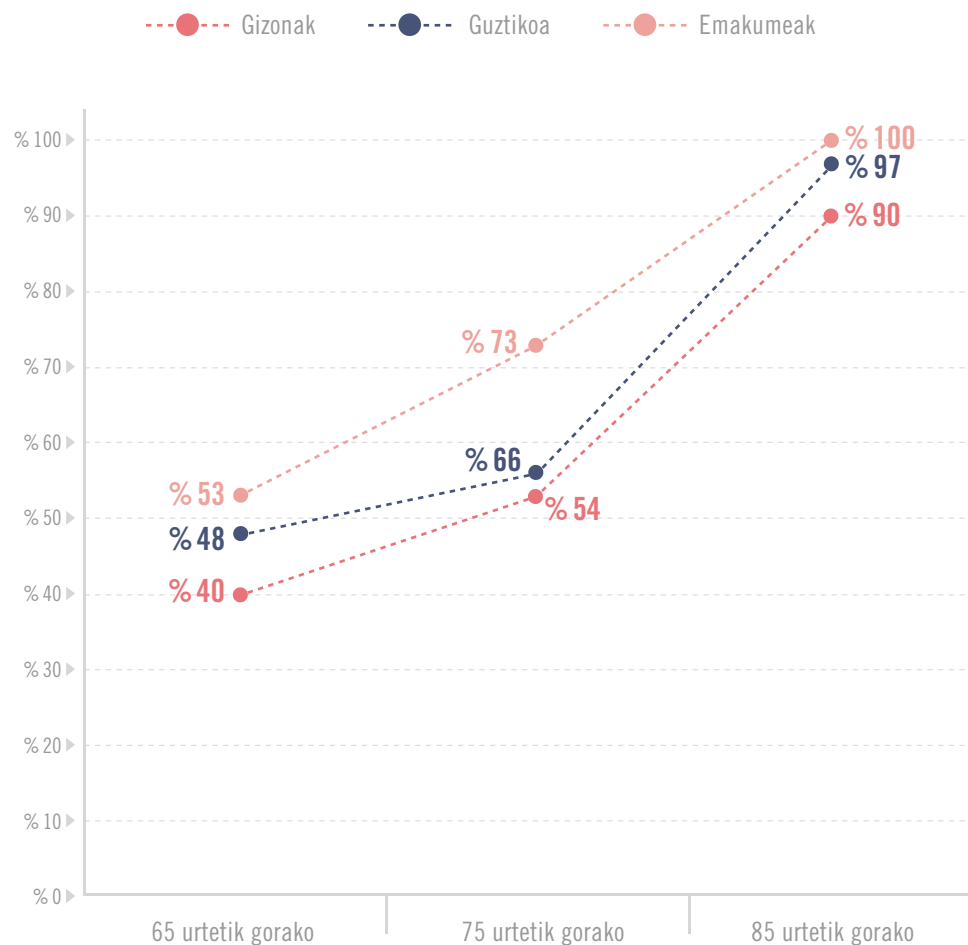
Kontuan izan behar da 2023ko martxoaren 29an jarri zela indarrean, Gizarteratzeko eta Diru Sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren Legea, 2022ko abenduan Eusko Legebiltzarrak onartua.

Gainera, Gizarte Ekintza Sailaren Memoriaren arabera, GLLen familia onuradunen kopuruak gora egin du 2024ko datuekin alderatuta: 2.746 familia onuradun izatetik 2.806 izatera igaro da, hau da, %2,18 gehiago, pandemia aurreko urteetatik gora jarraitzen duen zifra (2.512 familia izan ziren 2019an). Konprometitutako zenbatekoa handitu da aurreko urtearekin alderatuta: 3.549.846,86 €-ko gastua izatetik 3.639.562,73 €-koa izatera igaro da, hau da, gastua %2,53 igo da; 2022an hazkunde handia (%19,7) gertatu zen gastu enegetikoak estaltzeko partidan. Kontuan izan behar da 2020an familia onuradunen kopuruak %19,8 egin zuela gora 2019arekin alderatuta, 3.008 familiara iritsiz, eta igoera hori COVID-19aren osasun-alarmaren egoerak eman zuela.

65 URTETIK GORAKOEN GIZARTE ARRETA-TASA

Iturria: Donostiako Udaleko Gizarte Ongizateko Zuzendaritza eta Informazioko Udal Unitatea

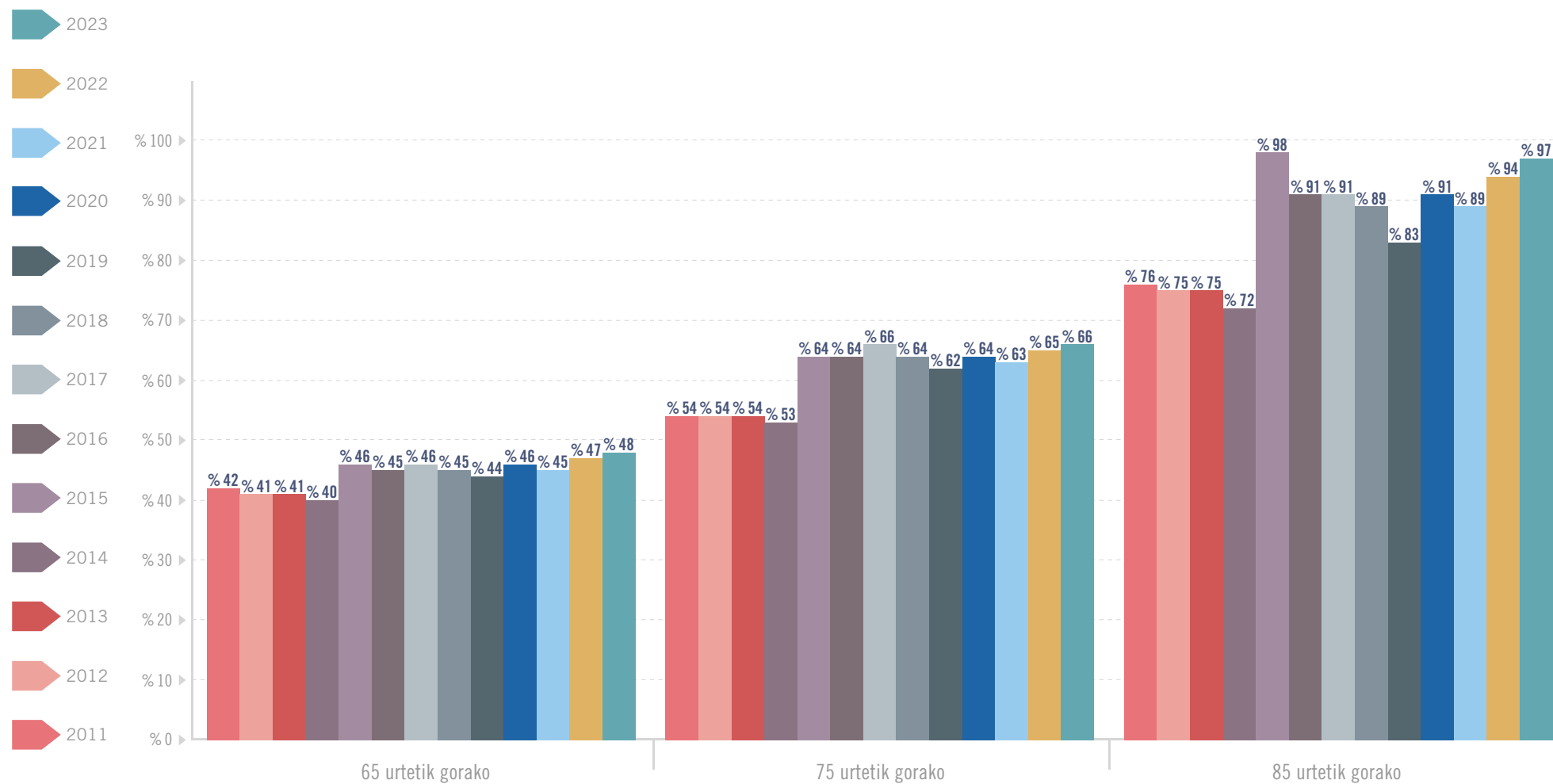
Udaleko Gizarte-zerbitzuetatik laguntzaren bat jaso izan duen pertsona kopurua neurtzen du gizarte-arreta tasak, eta aztertutako urtean udal-erregistroan erreferentziazko profesional batekin eutsi zaie, kasu bakoitzak eskatzen duen intentsitatearekin, egoeraren jarraipena egin duena.

Hiriko bizilagunen % 25,74k ditu 65 urte edo gehiago (48.667 pertsona), eta 85 urtetik gorako pisu erlatiboa geroz eta handiagoa da. 65 urtetik gora 48.667 pertsona daude hirian; 24.681 pertsonen 75 eta 84 urte bitarte dute eta 8.259 pertsonen 85 urte baino gehiago. 85 urtetik gorako pertsonen taldeak gora egin du aztertutako seriean, 2011tik, baina 2020an behera egin zuen eta 2022tik berriro egin du behera 2021eko igoeraren ondoren.

2023an, udaleko Gizarte-zerbitzuek 65 urtetik gorako hiritarren %48-ri eskaini zioten arreta, intentsitate maila ezberdinarekin, guztira 23.191 pertsona. Arreta eskaintako taldearen adina altuagoa den heinean, estaldura-portzentaje hori ere hazi egiten da: 75 urtetik gorako artean biztanleen %66ari eskaini zaio arreta, eta %97ra arte igotzen da kopuru hori 85 urtetik gorako.

BIZI-KALITATEA | ONGIZATEA

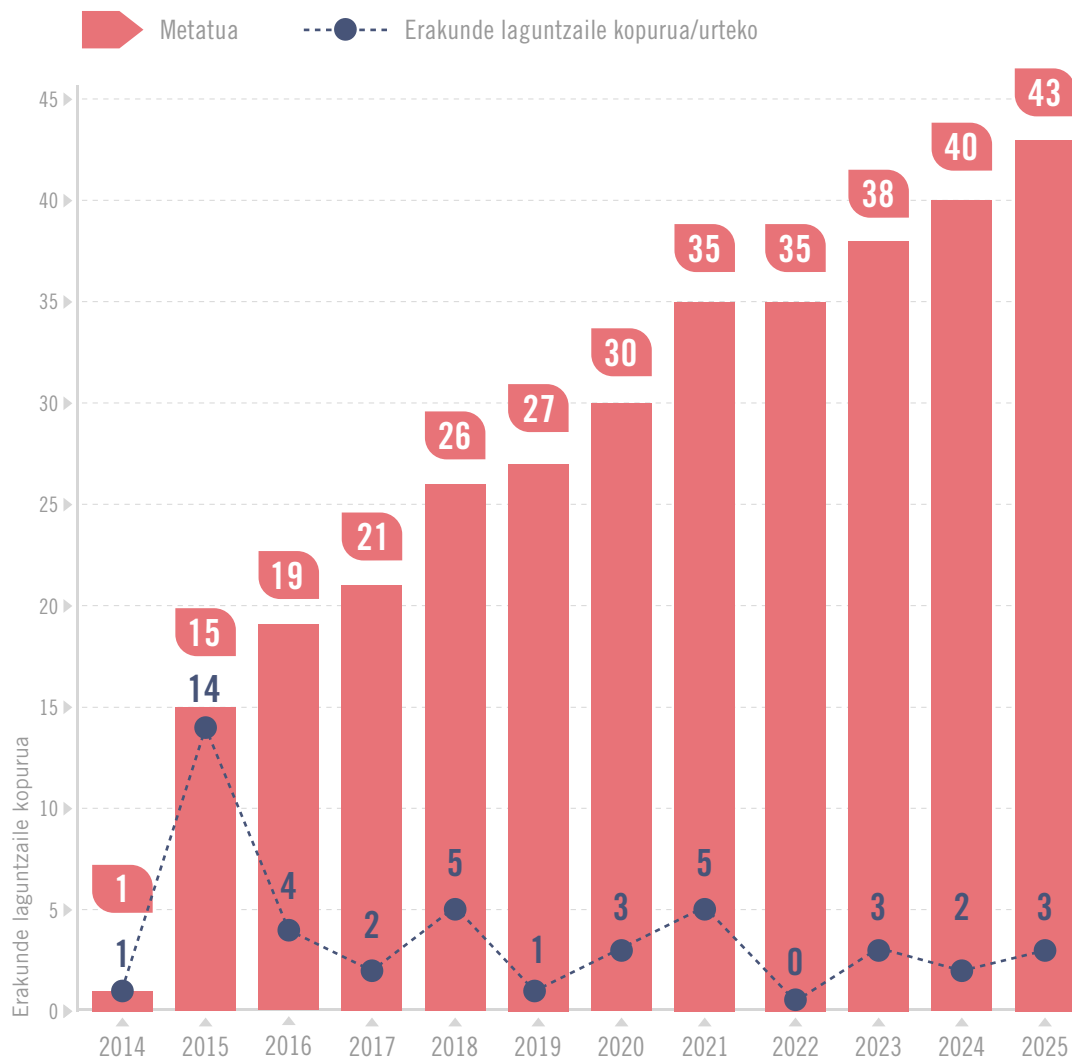

Hiru adin-tarteetan estaldura-tasek gora egin dute 2022. urtearekin alderatuz gero. Sexuaren arabera, emakumeen estaldura-tasa gizonezkoaren estaldura-tasaren gainetik dago beti, adin-tarte nagusienean aldea txikitzen delarik.

EMAKUME ETA GIZONEN ARTEKO AUKERA-BERDINTASUNERAKO ERAKUNDE LAGUNTZAILEAK

Iturria: Emakunde

2005 eta 2014 urte bitartean, azaroaren 8ko 424/94 Dekretua indarrean zegoela, 26 entitatek *Erakunde Laguntzaile* aitortza jaso zuten, urteroko batezbestekoan 2,6 enpresa gehiago zirelarik. Emakume eta gizonen artean aukera-berdintasun handiagoa lortzeko jarduerak antolatuz, beren lan-gileen berdintasunean aurrera egiteko konpromisoa hartzen duten erakundeei egiten zaien aitortza da ziurtagiri hau.

Otsailaren 11ko 11/2014 Dekretua indarrean sartzen dene-tik, 43 enpresa eta entitatek jaso dute Erakunde Laguntzaile aitortza. Hauetatik, %30ak indargabetutako aurreko dekretuaren arabera aitortza jaso zuen jada; guztiek ziurtagiria berriro lortu behar izan dute, dekretu berriak emakume eta gizonen arteko aukera-berdintasunerako eskakizun eta konpromezu maila altuagoa izateagatik. 2025Ean, hiru enpresek lortu dute ziurtagiria, 2024an baino %8 gehiago.

5.2.

OSASUNA

Pertsonen osasuna ez dago soilik faktore pertsonalen eta herentziazkoen baitan, baizik eta alderdi askoren baitan, horietako asko norbera bizi den lekuarekin zerikusia dutenak. Bizitzeko eta harremanak izateko ditugun baldintzek eragina dute komunitate osoaren eta donostiar bakoitzaren osasunean. Osasunaren baldintzatzaile sozial mota horien artean hainbat faktorek dute eragina, besteak beste, airearen kalitateak, klima, zaratak, espazio berdeak egoteak ala ez egoteak, etab. Faktore horiek guztiak hiri ereduak, auzoen konfigurazioak, joan-etorriak egiteko moduak, denboraren edo kalitatearen erabilerarekiko elkarreraginak eta espazio publikoaren banaketak baldintzatuta daude. Horiek guztiek hiri bat osasuntsua izatea ala ez izatea dakarte, besteak beste.

KUTSADURA AKUSTIKOA

Donostiako Udaleko Osasun eta Ingurumen Zuzendaritzak Soinu Giroa Hobe-tzeko Ekintza Plan berria egin du (SGHEP 2024-2029), giro-zaradari buruzko 2002/49/EE Zuzentaraua, Zaradari buruzko 37/2003 Legea eta Eusko Jaurlari-tzaren 213/2012 Dekretua betez. Plan honek Europako zarata ebaluatzeko lau-garren fasea osatzen du, eta Zarataren Mapa Estrategikoaren (ZME 2022) emai-tzetan oinarritzen da, zeinak udalerrriaren egoera akustikoa eguneratzen baituen.

SGHEP-en helburua da herritarren zaratarekiko esposizioa murriztea, hiri osasun-garriago baterantz aurrera egitea eta eremu lasaiak babestea. Hiru helburu nagusi lortu nahi dira: gauez 55dB(A)-tik gorako mailen eraginpean dagoen biztanleria %30 baino gehiago murriztea; herritarren %70 baino gehiago eremu lasaiko bal-dintzetan bizitzea lortzea (≤ 50 dB(A) Ln); eta zaradari lotutako osasun-arriskua-ren adierazleak %20 murriztea.

Donostiako Udaleko Osasun eta Ingurumen Zuzendaritzak egindako ZME 2022-ren diagnostikoak erakusten du bide-trafikoa dela zarata-iturri nagusia: biztanle-riaren %12 ingururi eragiten dio, gaur egun ezarritako gaueko mugaren gainetik, batez ere sarbide-ardatzetan eta hiri-etorbide nagusietan (Carlos I, Ategorrieta, Elozegi alkatea, Tolosa etorbidea, Frantzia pasealekua edo Erdialdeko eta Grose-ko kaleak). Tren-zirkulazioaren eta industriaren eragina txikiagoa da. Biztanleria-ren %60k eremu lasaiko berezko mailak ditu dagoeneko.

Planak kudeaketa-tresna gisa hiru Kudeaketa Ildo (KI) eta hiru Jarduera Ildo (JI) ezartzen ditu.

Kudeaketa Ildoek SGHEP-en egitura instituzionala eta teknikoa indartzea dute helburu:

LG 1 Kudeaketa eta berrikuntza, sailak koordinatzeko, araudia betetzen dela ziurtatzeko, zarata 2030 Agendan txertatzeko eta berrikuntza sustatzeko.

LG 2 Komunikazioa eta sentsibilizazioa, prestakuntza-kanpainetara, herritarren parte-hartzera eta eremu isilak balorizatzen bideratua.

LG 3 Zarataren informazio-sistema, datuen eta emaitzen biltegi georreferentzia-tua sortuko duena, udaleko IGSen integratuta.

Jarduera Ildoek akustika murrizteko zuzeneko ekintzak biltzen dituzte:

LA 1 Mugikortasun osasungarria, trafikoaren zarata murrizteko honako hauen bidez: eredu akustiko zehatzak, zoladura fonoxurgatzailearen planak, abiaduraren kontrola, 30 eremuen hedapena, garraio elektrikoaren sustapena eta Emisio Gutxi Eremuaren eraginaren ebaluazioa eta Euskotrenen hiri inguruko trenbidea martxan jartzea.

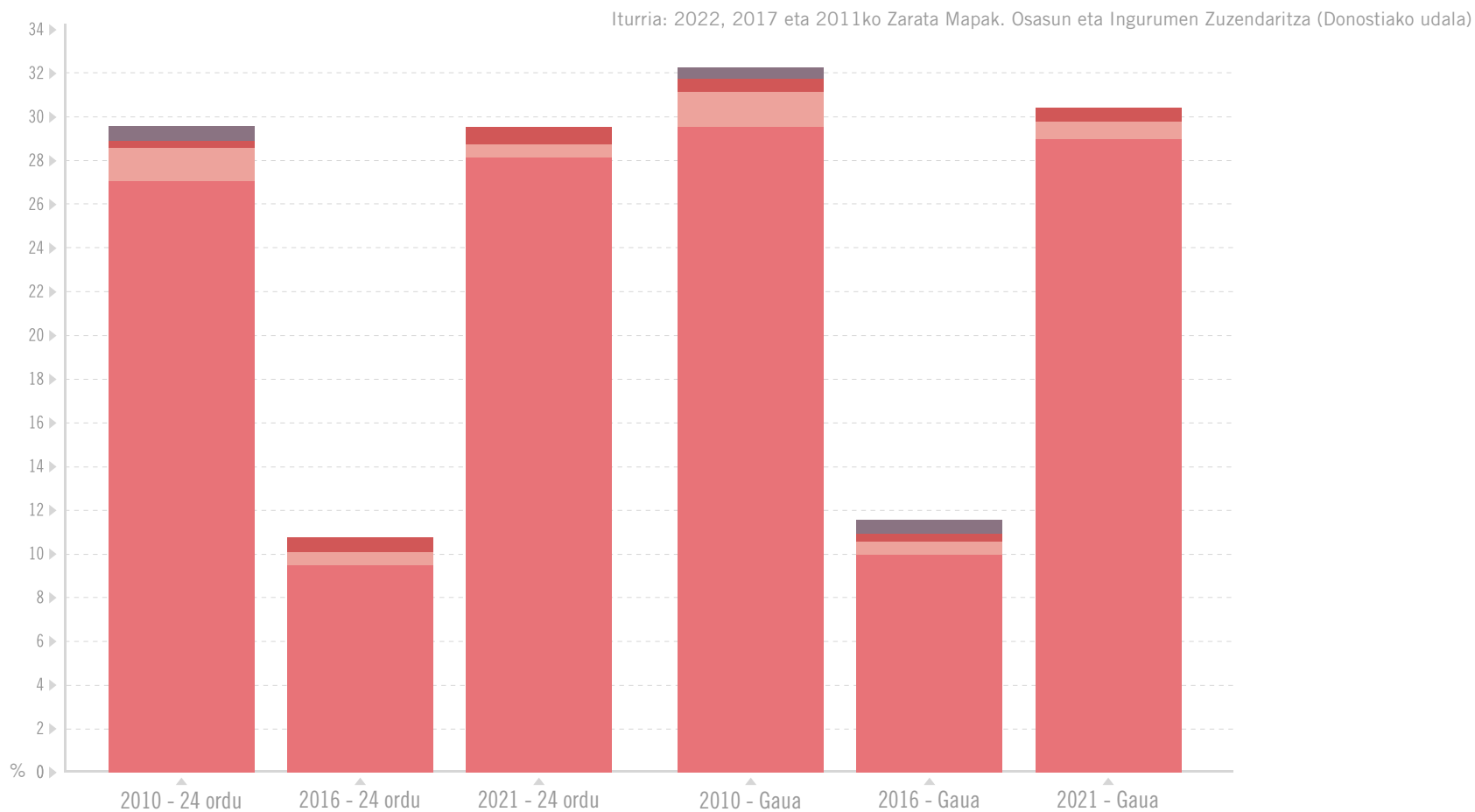
LA 2 Aisia eta atsedena, gaueko aisialdiko eta ekitaldietako zaratari heltzen diona, plan espezifikoekin — Alde Zaharrekoa nabarmentzen da —, ordutegi-kontrolarekin eta lokalek bete beharreko baldintzak zainduz.

LA-3 Eremu lasaiak, Hiri Eremu Lasaiak (HEL) eta babes bereziko “g” eremuak mugatzea eta izendatzea, kalitate akustiko oneko parkeak kontserbatzea (Cristina Enea, Miramon, Urgull, Uliia, besteak beste) eta “hiriko soinu-oasiak” izenekoak sustatzea aurreikusten dutenak.

Planak Babes Akustiko Berezik Eremu (BABE) figurari —Amara, Antiguoa, Urumea, Altza eta Erdialdea, Aiete, Igeldo eta Zubietak—, eusten dio. Eremuetako planak berrikusi egingo dira, 55 dB(A) helburuak lortzeko eta 50 dB(A)-rantz aurrera egiteko gaueko mailetarako.

GOMENDATUTAKOA BAINO ZARATA MAILA HANDIAGOA JASOTZEN DUTEN BIZTANLEAK

Industria	% 0,68	% 0,00	% 0,01	% 0,50	% 0,64	% 0,00
Trena	% 0,32	% 0,65	% 0,79	% 0,63	% 0,36	% 0,62
Errepideak	% 1,49	% 0,50	% 0,59	% 1,57	% 0,57	% 0,80
Kaleak	% 27,29	% 9,51	% 28,31	% 29,58	% 10,07	% 29,00

Indarrean dagoen legeriak kalitate akustikoko helburutzat ezartzen du egunean zehar 65 dBA eta gauean 55 dBA ez gainditzea bizitegi-erabilera nagusi duten lurralde-sektoreentzat. Adierazlea lurraren gainetik 4 metroko altueran bizi den biztanle kopuru osoarekin neurtzen da, biztanle kopuru osoa altuera horretara bilduz. Zarata nozitzen duen biztanlego osoak bere osotasunean hartzen ditu eragile guztien eragin akustikoa: bide- eta trenbide-trafikoa eta industria-jarduerak eragindako zarata. “Zaraten mapak” urteko batezbesteko maila akustikoak adierazten ditu.

Donostian, biztanleen % 70-ak 65 dBAtik beherako zarata-mailak dituzte eguneko 24 orduetan; horrek bizi-kalitatea eta ongizate akustikoa hobetzen laguntzen du. Hala ere, biztanleen % 30-k, 54.891 pertsonak, 65 dBAtik gorako zarata-maila jasotzen du eguneko 24 orduetan; kontuan izan behar da adierazle honek epe luzeko zarataren esposizioa neurtzen duela, egun osoko zarata-mailetan oinarrituta (24 ordu), gaueko zarata-mailetarako penalizazioekin (23: 00etatik 7: 00etara) eta arratsaldekoentzat (19: 00etatik 23: 00etara). Gauez, 55 dBAtik gorako zarata jasotzen duten biztanleak %32 dira, 59.873 pertsona. Biztanleek kaleetako trafikoak eragindako zarata jasotzen dute gehienbat, eta aldiz, zarata gutxiago eragiten dute errepide eta trenbideetako trafikoak eta industriak.

Aurreko zarata-mapan, 2016ko datuei buruzkoan, eragindako biztanleria %11koa zen eguneko 24 orduetan, eta %12koa gaueko aldian. Kalkulu-metodologia aldatu egin da 2021eko zarata-mapan, eta lortutako datuak ezin izan dira erabat alderatu aurreko faseekin alde metodologikoengatik; datu zehatzagoak eta doituagoak lortu ahal izan dira, eta horrek eragina izan du eragindako biztanleriaren 2021eko hazkundean.

2010eko zarata-maparen datuen arabera, 54.891 pertsona zeuden eguneko 24 orduetan 65 dBA-tik gorako zarata-mailen eraginpean, biztanleriaren %30; gaueko aldian, berriz, 59.873 pertsona zeuden 55 dBA-tik gorako mailan, biztanleriaren %32.

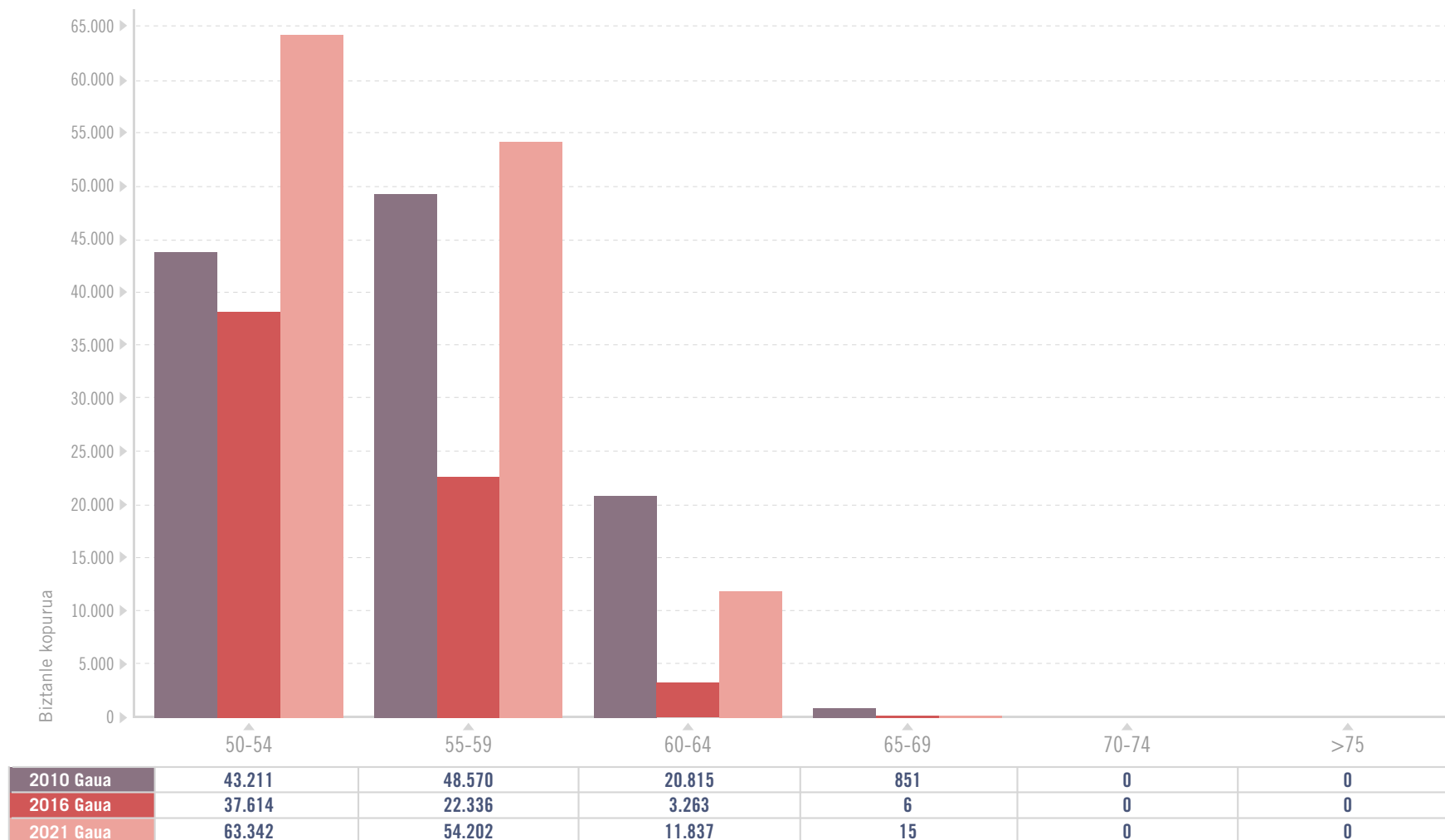
Gogoratu behar da 2002ko zaraten mapen datuen arabera, 68.124 pertsonak jasotzen zutela 65 dBAtik gorako zarata maila eguneko 24 orduetan, eta gauez, 55 dBA-tik gorako zarata jasotzen zutenak, 79.210 pertsona ziren.

Aurreko faseen bilakaeraren azterketan, zarata-foku bakoitza kontuan hartuta, ikus daiteke esposiziopeko biztanleria murrizteko joera dagoela errepideen eta industriaren kasuan, bai 24 orduetan, bai gauez, eta trenbidearen eta kaleetako bide-trafikoaren kasuan, berriz, goranzko joera dagoela 24 orduetan, eta antzekoa gaueko aldian.

GAUEAN KANPO ZARATAREN ESPOSIZIOPEAN DAGOEN BIZTANLERIA

Iturria: 2022, 2017 eta 2011ko Zarata Mapak. Osasun eta Ingurumen Zuzendaritza (Donostiako udala)

Gauetz gomendatutakoak baino maila akustiko handiagoen eraginpean dagoen biztanleriaren bilakaeraren azterketan, hau da, eragindako biztanleriarik handiena duen aldian, 50-54 dB eta 55-59 tarteetan goranzko joera ikusten da, eta eraginpeko biztanleria maila akustiko altuenetan jaisten da, 60-64 dB eta 65-69 dB. Ez dago 70 dB-tik gorako mailen eraginpean dagoen biztanleriarik.

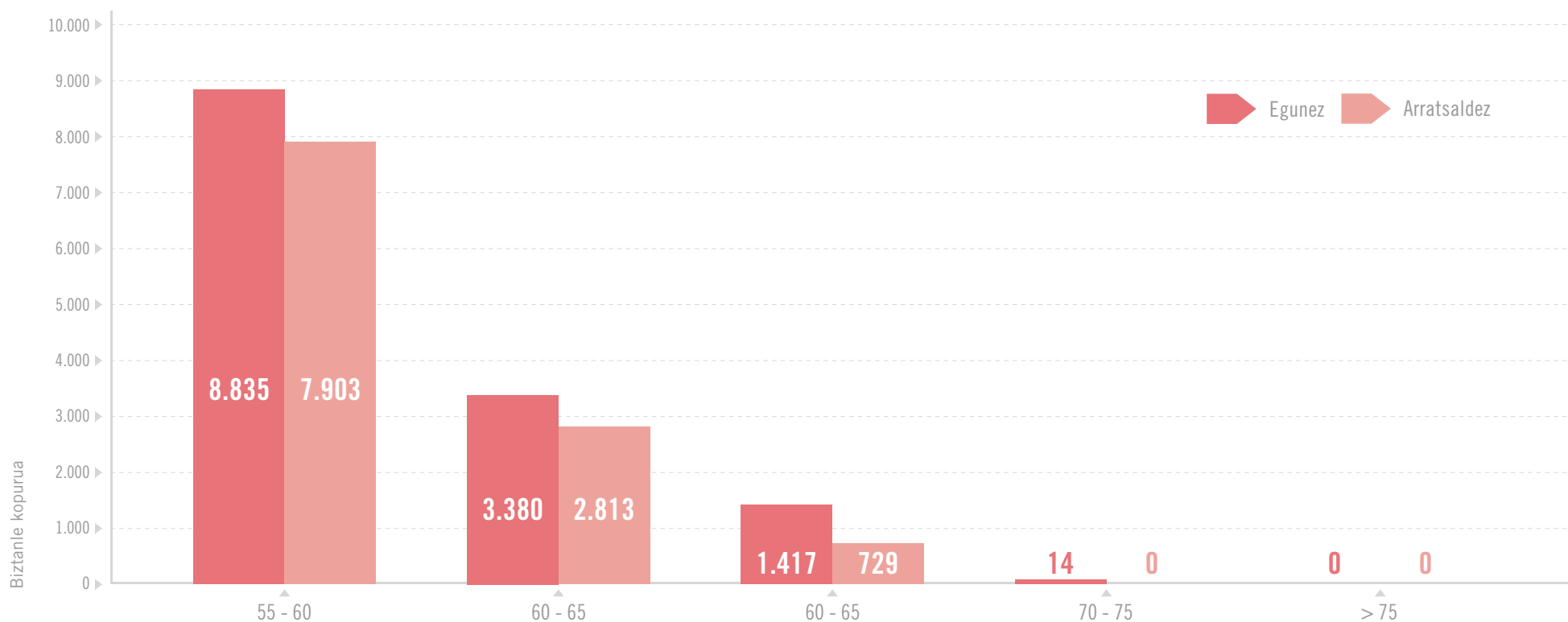
Maila akustiko altuenak sortzen dituzten inguruneko zarata-fokuak errepideko bide-trafikoa da, baina zaratak oro har eragiten dion biztanleria-kopuru handiena kaleetako bide-trafikoari zor zaio. Zarata-maila handienak sortzen dituzten kaleak hirira sartzeko bideak eta erdiguneko auzoetako arteria nagusiak dira, bai bertatik zirkulatzen duten ibilgailuen kopuruagatik, bai, bigarrenen kasuan, kaleen tipologiagatik.

Kutsadura akustikoa jasaten duen populazioa murrizteko egiten diren jarduerak hiriko zarata arintzen duten esku-hartzeak dira, hala nola hiriko bide guztietan 30 km/h-ko abiadura-muga, berariaz seinaleztatutakoak izan ezik (esaterako, hirira sartzeko bideetan, horien gehieneko abiadura 50 km/h-koa edo 40 km/h-koa baita), Erdialdean eta Gros eta Antigua auzoetan ezarritako trafikoa baretzeko eremuak edo 30 zonak ezartzea, oinezkoentzako guneak jartzea, Carlos I hiribidean egindakoa bezalako trafikoa berrantolatzea, pantaila akustikoen zati jakin batzuetan jartzea, etab.

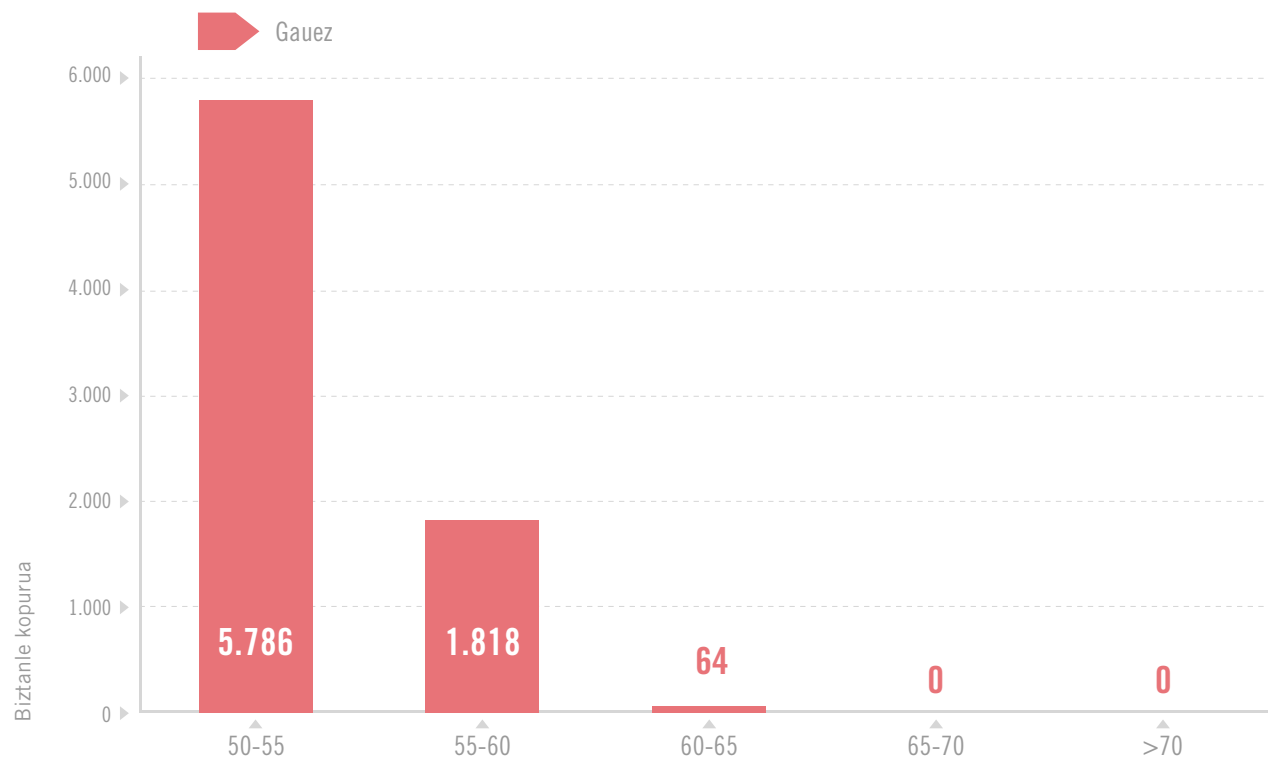
FORU SAREAN GOMENDATUTAKOA BAINO ZARATA MAILA HANDIAGOA JASOTZEN DUTEN BIZTANLEAK

Iturria: Gipuzkoako Foru Aldundiaren errepideetako zarata-mapak. 4.Fasea. Memoria 2023ko Ekaina

Gipuzkoako Foru Aldundiaren errepideetako Zarata Maparen arabera, 13.646 pertsona daude, egunez, 55dB(A) mailatik gorako esposiziopean, hau da, biztanleriaren %7,3 inguru. Arratsaldez, kopuru hori 11.445 pertsonatara jaisten da, biztanleriaren %6,1 ingurura.

Eraginpeko biztanle gehienak 55-60 dB(A) eta 60-65 dB(A) tartetan daude. Aldiz, maila altuagoekiko esposizioa askoz txikiagoa da: egunean zehar, 1.431 pertsonak gainditzen dute 65 dB(A) maila, eta arratsaldean, berriz, 729 pertsonak. 70 dB(A) mailatik gorako esposiziopean dagoen biztanle-kopurua oso txikia da: 14 pertsona egunez eta 0 arratsaldez.

Gauetz, Foru Sareko zaratarekiko esposizioak intzidentzia txikiagoa du termino absolutuetan, baina nabarmentzeko modukoa izaten jarraitzen du gaueko atse-denaldia sentikorrakoa da-eta. Mapak dioenez, 7.668 pertsona daude 50 dB(A) mailatik gorako esposiziopean gauetz, hau da, Donostiako biztanleriaren %4,1 inguru.

AIREAREN KALITATEA

Hirietan airearen kalitatea lehen mailako arazo bat da, kutsadura atmosferikoko mailekin eta emititzen den kutsadura motarekin larriagotua. Bizitzarako oinarrizko ondarea den airearen kalitatea babesteko lehendabiziko arauak 70eko hamarkadakoak dira. Airearen kalitatea ebaluatu eta kutsadura mailak nahiz indarreko araudia betetzen ote den begiratzeko, hirian Eusko Jaurlaritzaren Kutsadura Atmosferikoaren Kalitate eta Zainketa Sareko parte diren 6 estazio daude instalatuta. Estazio horiek Añorga Txiki, Ategorrieta, Tolosa Hiribidea, Easo, Puio eta Zubietan daude kokatuta; airearen kalitate alorreko araudian adierazten dituen kutsatzaileak, nagusiki, sufre dioxidoa (SO_2), nitrogeno oxidoak (NO eta NO_2) ozono troposferikoa, karbono monoxidoa (CO), bentzenoa eta suspentsioan diren partikulak (PM_{10} eta $\text{PM}_{2,5}$), neurtzen dituzten analizatzaile eta sentsoreekin hornituta daude. Gainera, hainbat parametro meteorologiko neurtzen dira, esate baterako, haizearen abiadura eta norabidea, tenperatura, hezetasun erlatiboa, presioa, erradiazioa eta prezipitazioa. Horiek, orografiarekin, emisio iturrien jatorriarekin, fluxuen bolumenarekin edota sor daitezkeen erreakzio fisiko eta kimikoekin batera, airearen kalitatea une eta leku jakin batean era jakin batekoa izatea dakarte. Estazioetako airearen kalitatearen indize orokorrak bost kutsatzaileetako edozeinetan neurtutako maila okerrean islatzen du.

Airearen kalitatea zaintzeak atmosferan diren agente kutsatzaileen presentzia zehazteko balio du, eta baita horien pilaketak denboran nahiz espazioan duten bilakaera zehazteko ere, giza osasunean eta ingurumenean sorraz ditzaketen eraginak prebenitu eta, hala badagokio, murrizteko xedez.

Gaur egun, airearen kalitateari dagozkion balio mugak airearen kalitatea hobetzeari buruzko 102/2011 Errege Dekretuan ezartzen dira (39/2017 Errege Dekretuak aldatua). Balio horiek araudia betetzen den ala ez jakiteko aplikatzen diren legezko estandarrak dira. 2024an airearen kalitateari buruzko Europako araudi berri bat onartu da, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2024/2881 Zuzentaraua, 2024ko urriaren 23koa, Europako inguruneke airearen kalitateari eta atmosfera garbiago bati buruzkoa, kutsatzaileentzako muga-balio eta helburu berriekin, eta zuzentarauaren transposizioa egiteke dago.

2024/2881 Zuzentarauaren baremora egokitzeko, Airearen Kalitatearen Indize Nazionala berrikusten ari dira, airearen kalitatearen sei kategoria ezartzen dituean: ona, nahiko ona, erregularra, kaltegarria, oso kaltegarria eta erabat kaltegarria.

Osasunaren Mundu Erakundearen (OME) arabera, airearen kutsadura ingurumen arrisku adierazgarria da osasunerako eta 2005ean airearen kalitatean jorratzen diren kutsatzaileetarako (nitrogeno oxidoa, suspentsioan diren partikulak eta ozono troposferikoa) exigentzia handiagoko erreferentziatzeko hainbat balio jasotzen zituzten gida batzuk argitaratu zituen. Jarraibide horiek 2021ean eguneratu dira, airearen kalitatearen muga-balio berriak aurrekoak baino txikiagoak izanik.

NO₂-AREN URTEKO BATEZBESTEKOA

Iturria: Airearen kalitatea zaindu eta kontrolatzeko sarea. Eusko Jaurlaritza. Donostiako Udaleko Ingurumen Osasunaren eta Jasangarritasunaren Zerbitzua

102/2011 erret-dekretuak, airearen kalitatearen hobekuntzari dagokionak (39/2017 Errege Dekretuak aldatua), osasunaren babeserako ingurumen-baldintzetan nitrogeno dioxidoaren muga balioa urte zibilean $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ izango dela ezartzen du. Gainera 24 orduko denbora tartean, eguneko muga-balioa ordubeteko batez bestekon $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ izango da, eta ezingo da gainditu 18 bider baino gehiagotan urte zibil baten. 2024/2881 Zuzentarauak nitrogeno dioxidoaren urteko muga balioa $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ izango dela ezartzen du.

2025. urtean zehar ez da behin ere gainditu NO_2 dioxidoaren $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ -ko orduko muga-balioa, eta beraz inola ere ez da gainditu legeriak ezartzen duen baldintza, hau da, urtean orduko muga-balioa, asko jota, 18 bider gainditu ahal izatea.

2025. urtean urteko batez bestekoa 2024. urteko batez bestekoa baino baxuagoa izan da hiru estaziotan: $18 \mu\text{g}/\text{m}^3$ Eason, $18 \mu\text{g}/\text{m}^3$ Ategorrietan eta $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ Añorgan. Antzeko zifratan mantendu da Puion, $11 \mu\text{g}/\text{m}^3$, eta Zubietan, $9 \mu\text{g}/\text{m}^3$: eta gora egin du Tolosa Hiribidean, $13 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Ez da gainditu indarrean dagoen legeriak NO_2 dioxidoarentzat ezartzen duen $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ -ko urteko muga-balioa, ezta 2024ko Zuzentartauak ezarritako balio berria ($20 \mu\text{g}/\text{m}^3$) ere.

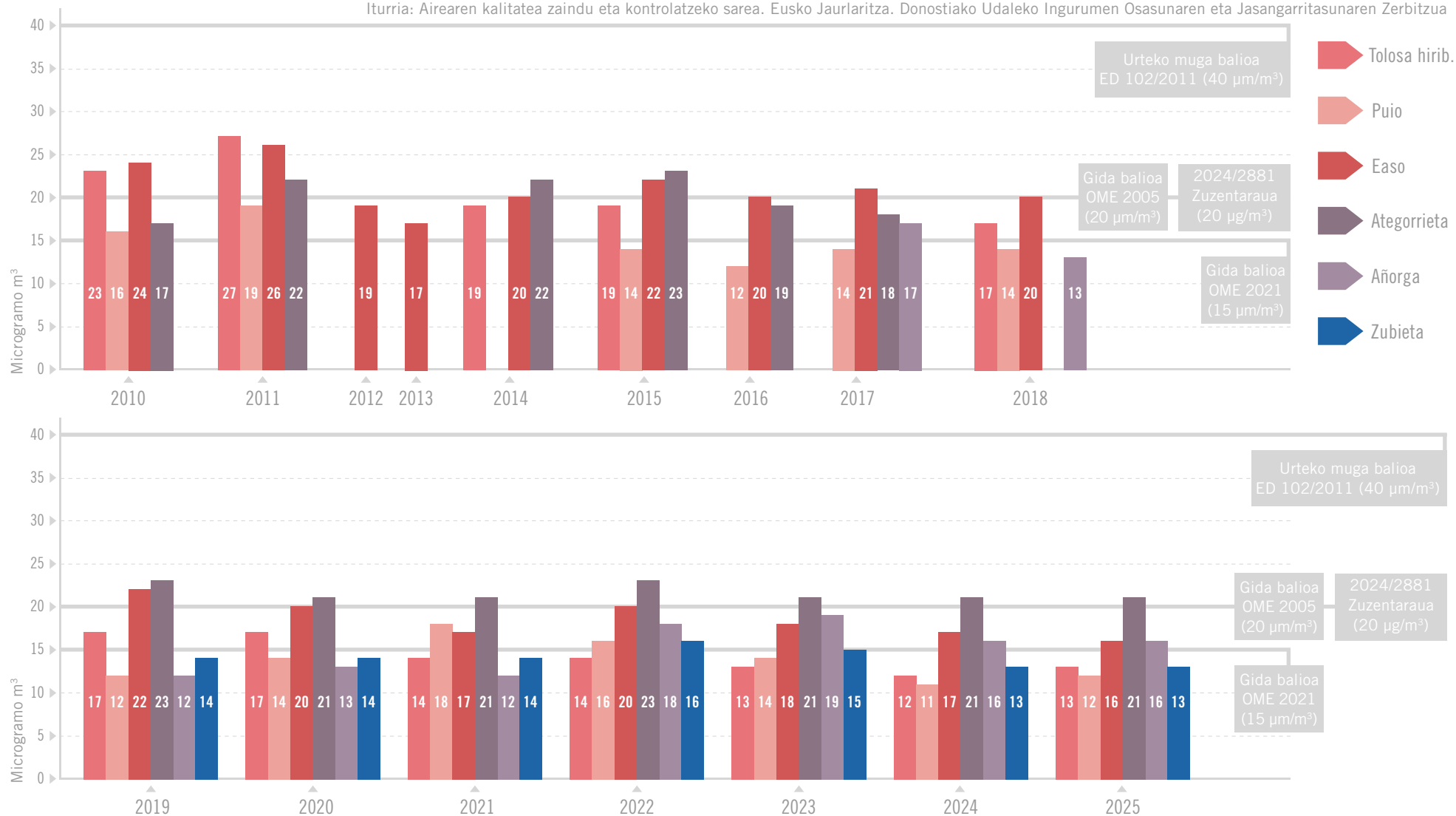
NO_2 aren kasuan, Osasunaren Mundu Erakundeak egindako *Aire kalitatearen gidak: 2005eko mundu mailako eguneratzea* gidak indarrean dagoen legediaren urteko muga bera ezartzen zuten ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$). OMEren 2021eko gidalerroen eguneratzearen arabera, urteko batez bestekoari dagokion gida-balio berria ($10 \mu\text{g}/\text{m}^3$) gainditu da estazio guztietan Añorga eta Zubietako estazioetan izan ezik. Jarraibide berri horiek, halaber, eguneko batez bestekoaren gida-balioa $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ -tan ezartzen dute. Kasu honetan, gida-balioa 82 aldiz gainditu da Eason (169 izan ziren 2023an eta 106 2024an), 63 aldiz Ategorrietan (104 izan ziren 2023an eta 74 2024an), 14 aldiz Tolosa Hiribidean (27 izan ziren 2023an eta 16 2024an), 11 aldiz Puion (29 izan ziren 2023an eta 18 2024an), behin ere ez Zubietan (7 izan ziren 2023an eta 2 2024an) eta behin ere ez Añorgan (2023 eta 2024an bezala).

Pandemia-egoeraren ondorioz 2020an aplikatutako mugimendu-murrizketek eragina izan ahal izan zuten nitrogeno dioxidoaren (NO_2) mailetan, honen kutsatzaile-iturri nagusia ibilgailuen trafikoa delako. Urteko batez bestekoen jaitsiera nabarmenagoa izan zen trafikoa kontrolatzeko estazioetan (Ategorrieta eta Tolosa hiribidea).

PM₁₀ PARTIKULEN URTEKO BATEZBESTEKOAK

Iturria: Airearen kalitatea zaindu eta kontrolatzeko sarea. Eusko Jaurlaritza. Donostiako Udaleko Ingurumen Osasunaren eta Jasangarritasunaren Zerbitzua

102/2011 erret-dekretuak, airearen kalitatearen hobekuntzari dagokionak (39/2017 Errege Dekretuak aldatua), osasunaren babeserako ingurumen-baldintzetan PM_{10} partikulen gehienezko balorea urte zibilean $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ izango dela ezartzen du. 2024/2881 Zuzentarauak PM_{10} partikulen urteko muga balioa $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ izango dela ezartzen du. 2024an, Puioko estazioan ez da lortu araudian ezarritako gutxieneko eskuratze-ehunekoa.

2024. urtearekin alderatuta, 2025ean urteko batezbestekoek gora egin dute Tolosa Hiribidean eta Puion, $13 \mu\text{g}/\text{m}^3$ y $12 \mu\text{g}/\text{m}^3$ baliotara iritsiaz hurrenez hurren. Antzeko zifratan mantendu da Ategorrietan ($21 \mu\text{g}/\text{m}^3$), Añorgan ($16 \mu\text{g}/\text{m}^3$) eta Zubietan ($13 \mu\text{g}/\text{m}^3$), eta behera egin du Eason, $16 \mu\text{g}/\text{m}^3$ baliora iritsiaz.

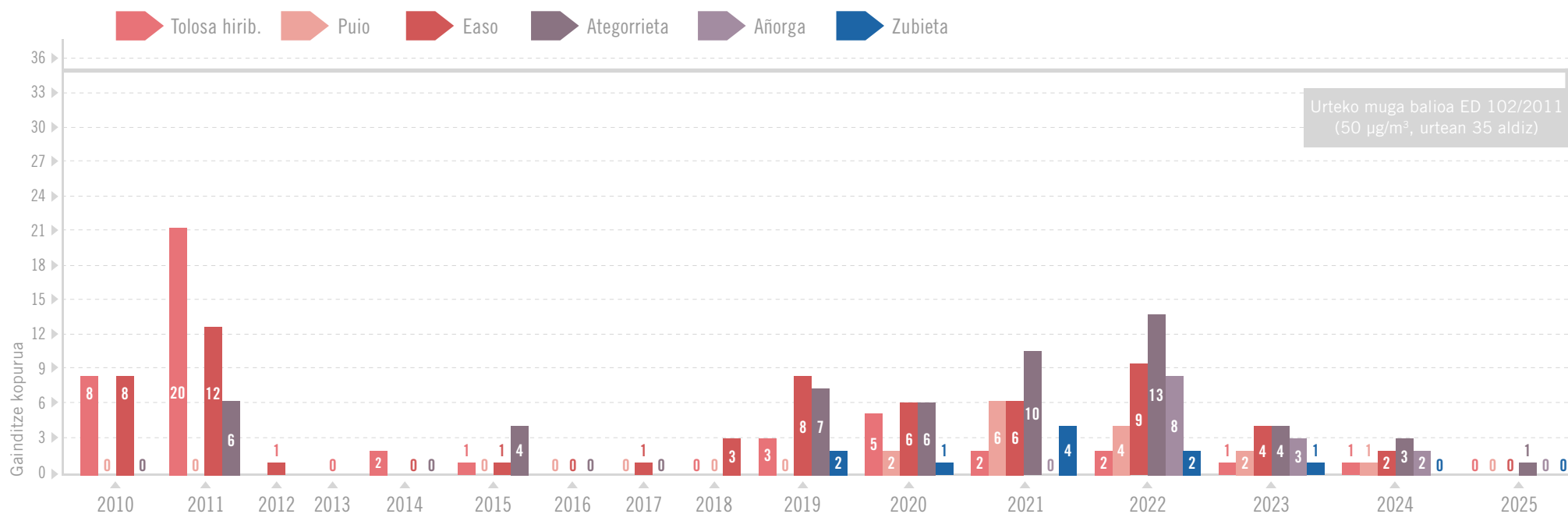
Inolaz ere ez da gainditu legeak ezartzen duen urteko gehienezko balorea, $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, bai, ordea, 2024ko Zuzentartauak ezarritako balio berria ($20 \mu\text{g}/\text{m}^3$) Ategorrietako estazioaren kasuan.

Osasunaren Mundu Erakundeak egindako *Aire kalitatearen gidak: 2005eko mundu mailako eguneratzea* gidak kontuan izanda, 2025. urtean Ategorrietako estazioan OMEn gida balioa ($20 \mu\text{g}/\text{m}^3$) gainditu da, eta ez da gainditu gainerako estazioetan —Tolosako hiribidea, Añorga, Easo, Puio eta Zubieta—. OMEn 2021eko gidalerroen eguneratzearen arabera, gida-balio berria ($15 \mu\text{g}/\text{m}^3$) Ategorrieta, Easo eta Añorgako estazioetan gainditu da.

PM₁₀ PARTIKULEN EGUNEKO MUGA BALIOEN GAINDITZEA

Iturria: Airearen kalitatea zaindu eta kontrolatzeko sarea. Eusko Jaurlaritza. Donostiako Udaleko Ingurumen Osasunaren eta Jasangarritasunaren Zerbitzua

102/2011 erret-dekretuak, airearen kalitatearen hobekuntzari dagokionak (39/2017 Errege Dekretuak aldatua), osasunaren babeserako ingurumen-baldintzetan PM_{10} partikulen gehieneko eguneko balorea 24 orduko denbora tartean $50 \mu g/m^3$ izango dela ezartzen du. Balore hau ezingo da gainditu urtean 35 aldiz baino gehiagotan. 2024/2881 Zuzentarauak PM_{10} partikulen gehieneko eguneko balorea $45 \mu g/m^3$ izango dela ezartzen du. Balore hau ezingo da gainditu urtean 18 aldiz baino gehiagotan.

2025ean PM_{10} partikulen urteko batez bestekoan $50 \mu g/m^3$ -eko datua behin bakarrik gainditu da Ategorrietako estazioan eta behin ere ez ganontzeko estazioetan.

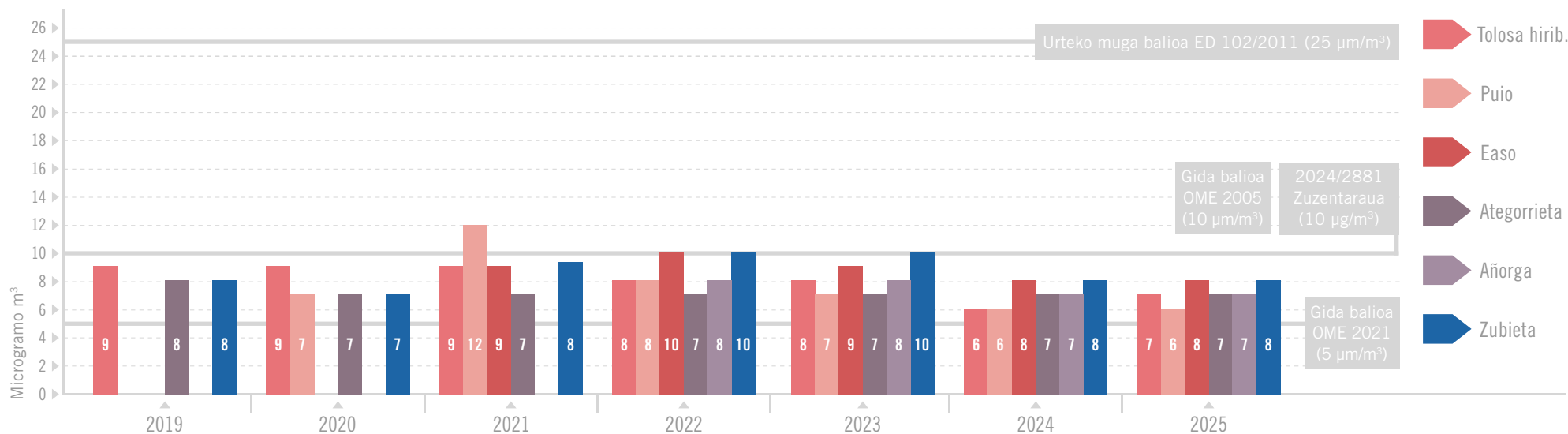
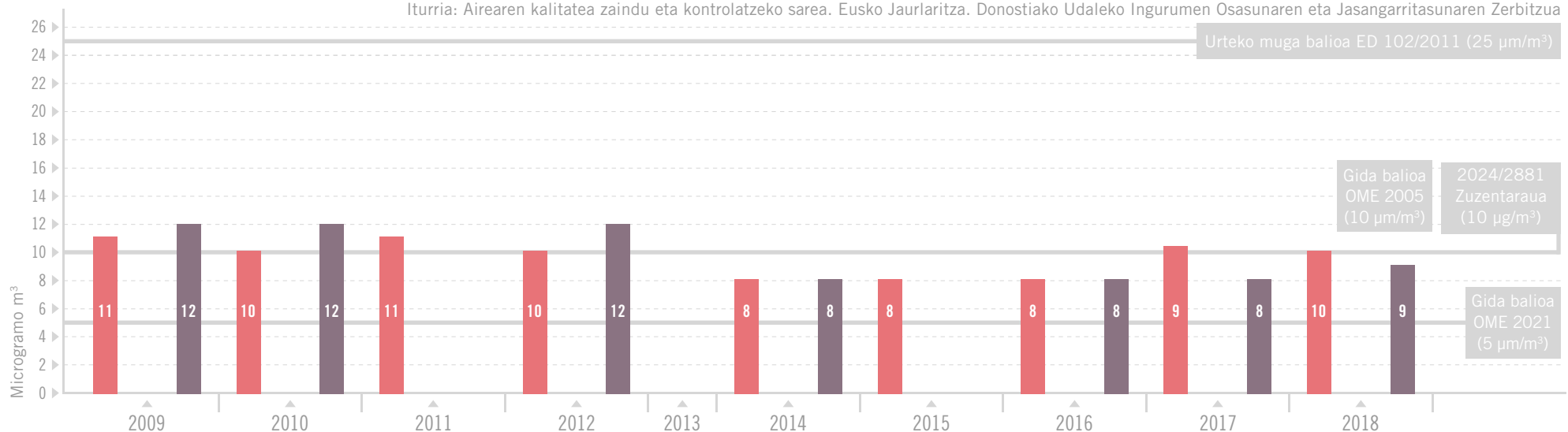
Inolaz ere ez dira gainditu legeak ezartzen dituen urteko 35 egunak, eguneko muga balioei dagokionez. Ez dira gainditu ezta era 2024/2881 Zuzentarauak ezartzen dituen urteko egun kopurua (18), eguneko $45 \mu g/m^3$ muga balioei dagokionez.

Osasunaren Mundu Erakundeak egindako *Aire kalitatearen gidak: 2005eko mundu mailako eguneratzea* gidak kontuan izanda (2021eko gidalerroen eguneratzearen arabera, gida-balioa berdin mantentzen da), 2025. urtean urteko balio-muga gainditzen den aldi kopurua (3) Ategorrietako estazioan gainditu da (8 aldiz), Añorgan (2 aldiz) eta Puion (behin) eta ez da gainditu gainontzeko estazioetan.

PM_{2,5} PARTIKULEN URTEKO BATEZBESTEKOA

Iturria: Airearen kalitatea zaindu eta kontrolatzeko sarea. Eusko Jaurlaritza. Donostiako Udaleko Ingurumen Osasunaren eta Jasangarritasunaren Zerbitzua

102/2011 erret-dekretuak, airearen kalitatearen hobekuntzari dagokionak (39/2017 Errege Dekretuak aldatua), osasunaren babeserako ingurumen-baldintzetan $PM_{2,5}$ partikulen gehienezko balorea urte zibilean $25 \mu g/m^3$ izango dela ezartzen du. 2024/2881 Zuzentarauak $PM_{2,5}$ partikulen urteko muga balioa $10 \mu g/m^3$ izango dela ezartzen du.

2025. urtean urteko batez bestekoak 2024. urteko batez bestekoen antzeko balioetan egon dira estazio guztietan (Easo eta Zubieta, $8 \mu g/m^3$; Añorga eta Ategorrieta $7 \mu g/m^3$; eta Puio, $6 \mu g/m^3$), Tolosa Hiribidean salbu, non gora egin duen, $7 \mu g/m^3$ -ra iritsiaz.

Inolaz ere ez da gainditu legeak ezartzen duen urteko gehienezko balorea, $20 \mu g/m^3$, ezta 2024ko Zuzentarauak ezartzen duen balio berria ($10 \mu g/m^3$).

Osasunaren Mundu Erakundeak egindako *Aire kalitatearen gidak: 2005eko mundu mailako eguneratzea* gidak kontuan izanda, 2025. urtean ez da gainditu urteko batezbestekoaren gida balioa ($10 \mu g/m^3$). OMEren 2021eko gidalerroen eguneratzearen arabera, aldiz, gida-balio berria ($5 \mu g/m^3$) estazio guztietan gainditu da.

KUTSATZAILEENTZAKO LEGE-MUGAK ETA GOMENDIOAK BETETZEA

	TOLOSA HIRIB.		
	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}
URTEKO BATEZBESTEKOAK	13	13	7
LEGEZKO MUGA	40	40	25
GIDA BALIOA OME	10	15	5
2024 ZUZENTARAUAK	20	20	10

Unitatea: µg/m³

	ATEGORRIETA		
	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}
URTEKO BATEZBESTEKOAK	18	21	7
LEGEZKO MUGA	40	40	25
GIDA BALIOA OME	10	15	5
2024 ZUZENTARAUAK	20	20	10

Unitatea: µg/m³

	EASO		
	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}
URTEKO BATEZBESTEKOAK	18	16	8
LEGEZKO MUGA	40	40	25
GIDA BALIOA OME	10	15	5
2024 ZUZENTARAUAK	20	20	10

Unitatea: µg/m³

	PUIO		
	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}
URTEKO BATEZBESTEKOAK	11	12	6
LEGEZKO MUGA	40	40	25
GIDA BALIOA OME	10	15	5
2024 ZUZENTARAUAK	20	20	10

Unitatea: µg/m³

	ZUBIETA		
	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}
URTEKO BATEZBESTEKOAK	9	13	8
LEGEZKO MUGA	40	40	25
GIDA BALIOA OME	10	15	5
2024 ZUZENTARAUAK	20	20	10

Unitatea: µg/m³

	AÑORGA		
	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}
URTEKO BATEZBESTEKOAK	5	16	7
LEGEZKO MUGA	40	40	25
GIDA BALIOA OME	10	15	5
2024 ZUZENTARAUAK	20	20	10

Unitatea: µg/m³

AIREAREN KALITATE-INDIZEA

Tolosa Hiribideko 2025. urtean zehar, %98ra iristen dira kalitate “oso on” edo “ontzat” sailkatutako egunak, tartean, “erregular” kalitateko sei egunekin eta kalitate “txarra” izan duten bi egunekin, guztiak material partikulatuaren ondorioz.

Easoko estazioan %95era iristen dira kalitate “oso on” edo “ontzat” sailkatutako egunak, tartean, “erregular” kalitateko hamasei egunekin eta “txarra” kalitateko bi egunekin, guztiak material partikulatuaren ondorioz, “erregular” kalitateko egun bat salbu NO₂aren ondorioz.

Ategorrietako estazioan %89ra iristen dira kalitate “oso on” edo “ontzat” sailkatutako egunak, tartean, “erregular” kalitateko hogeita hamahiru egunekin eta “txarra” kalitateko sei egunekin, guztiak material partikulatuaren ondorioz, “erregular” kalitateko egun bat salbu NO₂aren ondorioz.

TOLOSA HIRIB.
% 98

EASO
% 95

ATEGORRIETA
% 89

AÑORGA
% 95

PUIO
% 97

ZUBIETA
% 98

Zubietako estazioan %98ra iristen dira kalitate “oso on” edo “ontzat” sailkatutako egunak, tartean, “erregular” kalitateko zazpi egunekin eta “txarra” kalitateko egun batekin, guztiak material partikulatuaren ondorioz eta “ertaina” kalitateko zazpi egun ozonoangatik.

Añorgako estazioan %95era iristen dira kalitate “oso on” edo “ontzat” sailkatutako egunak, tartean, “erregular” kalitateko hemezortzi egunekin eta “txarra” kalitateko bi egunekin, guztiak material partikulatuaren ondorioz.

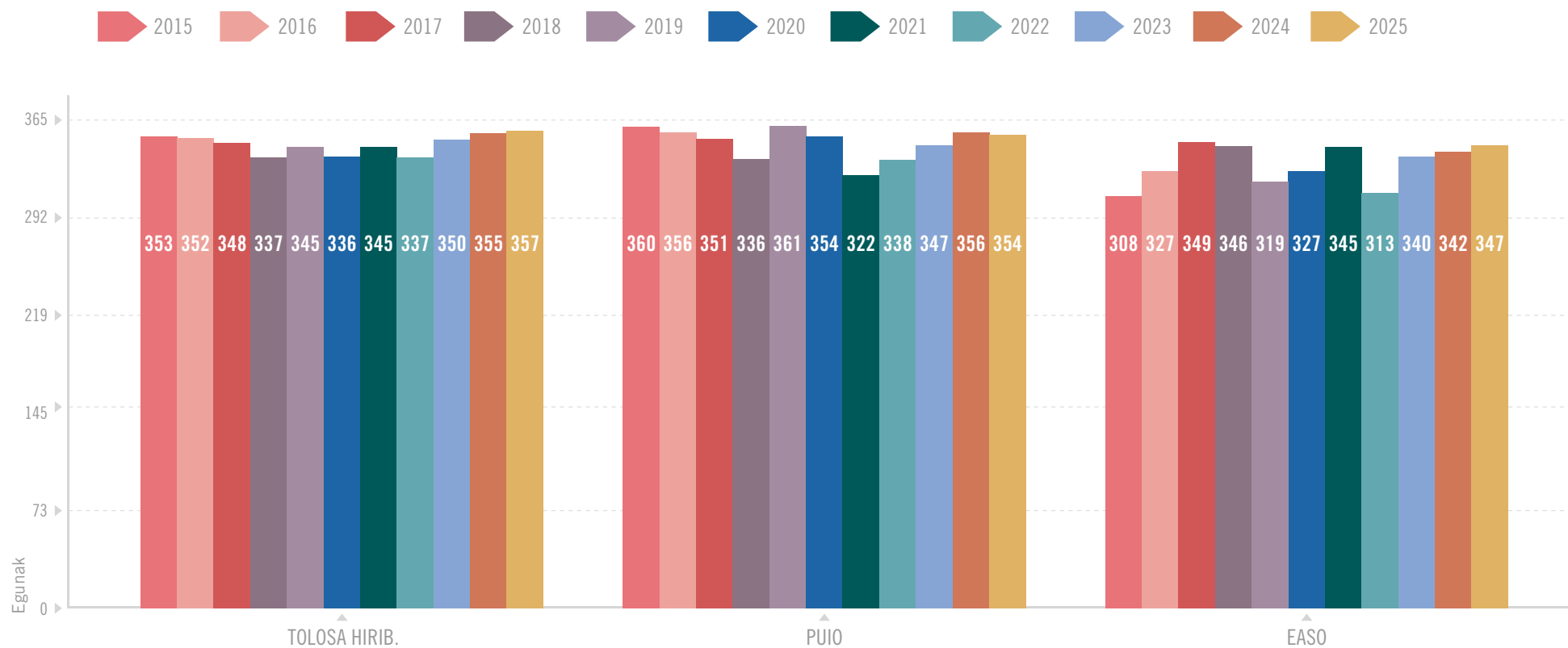
Puioko estazioan %97ra iristen dira kalitate “oso on” edo “ontzat” sailkatutako egunak, tartean, “erregular” kalitateko bederatzi egunekin eta “txarra” kalitateko bi egunekin, guztiak material partikulatuaren ondorioz eta “ertaina” kalitateko egun bat ozonoangatik.

Inolaz ere ez da gairitu nitrogeno dioxidoaren 200 µg/m³ orduko muga baliola ez eta ozonoaren informazio ataria (180 µg/m³).

AIREAREN KALITATEAREN BILAKAERA

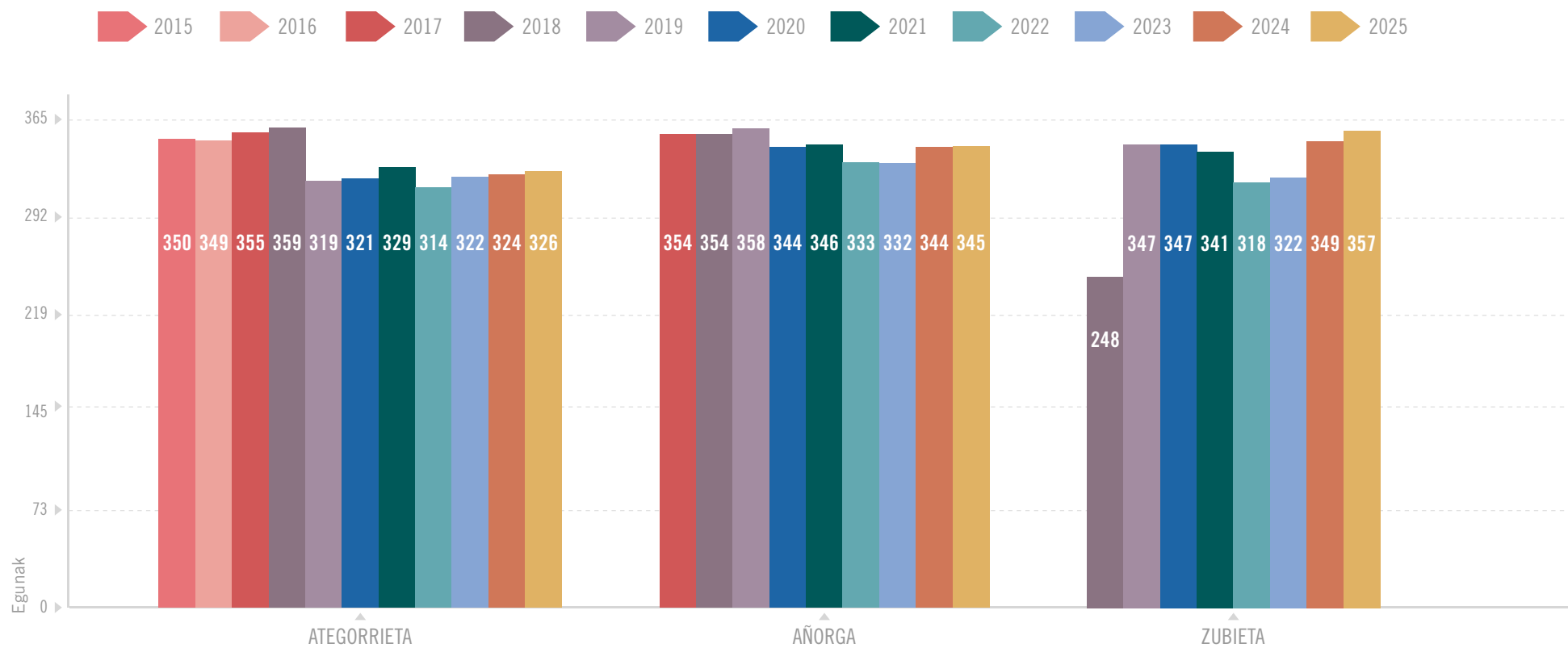
Iturria: Airearen kalitatea zaindu eta kontrolatzeko sarea. Eusko Jaurlaritza. Donostiako Udaleko Ingurumen Osasunaren eta Jasangarritasunaren Zerbitzua

AIREAREN KALITATEAREN BILAKAERA

Iturria: Airearen kalitatea zaindu eta kontrolatzeko sarea. Eusko Jaurlaritza. Donostiako Udaleko Ingurumen Osasunaren eta Jasangarritasunaren Zerbitzua

2015. urtetik aurrera, airearen kalitatearen adierazleak Eusko Jaurlaritzak ezarritako kontzentrazio-tarteak erabilita kalkulatu dira. Tarte hauetako mugak aurreko urteetan erabilitakoak baino baxuagoak dira. 2019tik aurrera, Eusko Jaurlaritzaren airearen kalitatearen adierazleak bost kategoriatako sailkapenaren arabera argitaratzen dira (Oso ona, Ona, Erregularra, Txarra eta Oso txarra). 2024/2881 Zuzentarauaren baremora egokitzeko, Airearen Kalitatearen Indize Nazionala berrikusten ari dira, airearen kalitatearen sei kategoria ezartzen dituean: ona, nahiko ona, erregularra, kaltegarria, oso kaltegarria eta erabat kaltegarria.

2025ean, airearen kalitateak “oso ona” edo “ona” sailkapena jaso du 357 egunetan Tolosa Hiribideko estazioan, 357 egunetan Zubietako estazioan, 354 egunetan Puioko estazioan, 347 egunetan Easoko estazioan, 345 egunetan Añorgako estazioan eta 326 egunetan Ategorrietako estazioan. Estazio guztietan, Puion salbu, airearen kalitatea “oso ona” edo “ona” izan diren egunek gora egin dute 2024aren aldean.

Pandemia-egoeraren ondorioz 2020an aplikatutako mugimendu-murrizketek eragina izan ahal izan dute airearen kalitatearen indizeetan lortutako datuetan. Eragin hori nabarmenagoa izan daiteke nitrogeno dioxidoaren (NO₂) mailetan, kutsatzailea honen emisio-iturri nagusia ibilgailuen trafiko motorduna baita.

BERDEGUNEAK

Hiri eraikian berdeguneak hiriaren bizigarritasunerako kontuan izan beharreko elementu nagusietako bat dira. Landareak dituzten hiriko gune horiek era askotakoak izan daitezke: parkeak, plazak, lorategiak, kale eta hiribideak, plaza txikiak edo zuhaitz apaingarriak edo babes-landareak landatuta dituzten bestelako guneak. Leku horiek hainbat funtzio betetzen dituzte: hiria oxigenatzen dute, klimaren baldintzak hobetzen dituzte, horren metabolismoa errazten dute, biodibertsitatea areagotzen dute eta hiriko paisaia aberasten dute. Elkartzeko eta sozializaziorako lekuak dira, eta pertsonen ongizate emozionalean eta fisikoan laguntzen dute. Hirien erosotasuna eta bertako bizi-kalitatea hiriko landareek ematen duten ongizatearekin lotzen da azkenaldian. Gaur egun, klimari buruzko politikek azpimarratzen dute natura hirian integratu behar dela, eta Osasunaren Mundu Erakundeak, berriz, osasunerako duen garrantzia nabarmentzen du.

Donostiako hiri-antolamenduan hiriko espazio libreen barruan daude definituta eta identifikatuta era horretako lekuak –HAPOn ezarritako zona globaletan edo azpizonetan–, eta, azalerari dagokionez, erabilera mugatua izatea eta titulartasun eta erabilera publikoa izatea dituzte ezaugarri.

Zuhaitz edo landare motaren bat duten hiriko espazio libreen azalera kalkulatzeko egin den landa-lanari esker, espazio bakoitzaren artifizializazio edo eraldaketa maila ikusi ahal izan da. Egin den kalkulua hiriko espazio libre gisa kalifikatutako zona globalei edo azpizona xehatuei dagokie zehazki. Ez daude sartuta, beraz, landareak dituzten hiriko beste hainbat eta hainbat eremu publiko edo pribatu.

BERDEGUNEAK

Iturria: Donostiako Udaleko Hirigintza Saila

Hiriko berdeguneak, herritarrek aisialdiko edo atsedenaldiko jarduerak egiteko erabiltzen dituztenak, hau da, parkeak, plazak, lorategiak, kale eta hiribideak, plaza txikiak edo landare apaingarriak edo babesleak landatuta dituzten bestelako guneak, gaur egun 399,07 ha inguru dira, azalera urbanizatuaren %20,3, alegia. Berdegunee-tara bideratutako hiriko azalera biztanleko 21,21 m²-koa da, eta hiriko bizi-kalitatearen adierazlea da hori OMEren arabera; izan ere, biztanleko berdegunee-n 10 eta 15 m²inguruko balioa gomendatzen du batez beste.

MUGIKORTASUN AKTIBOA

Paseatzea Donostiako kulturen sustraituta dagoen jarduna da. Hiri aldirietako zonak eta Urumea ibaiertzeko zonak birsortzeari esker jarduera osasuntsu hori mantendu eta garatzea ahalbidetzen ari da, besteak beste, sedentarismoarekin lotutako gaixotasunak prebenitzea dakarrena.

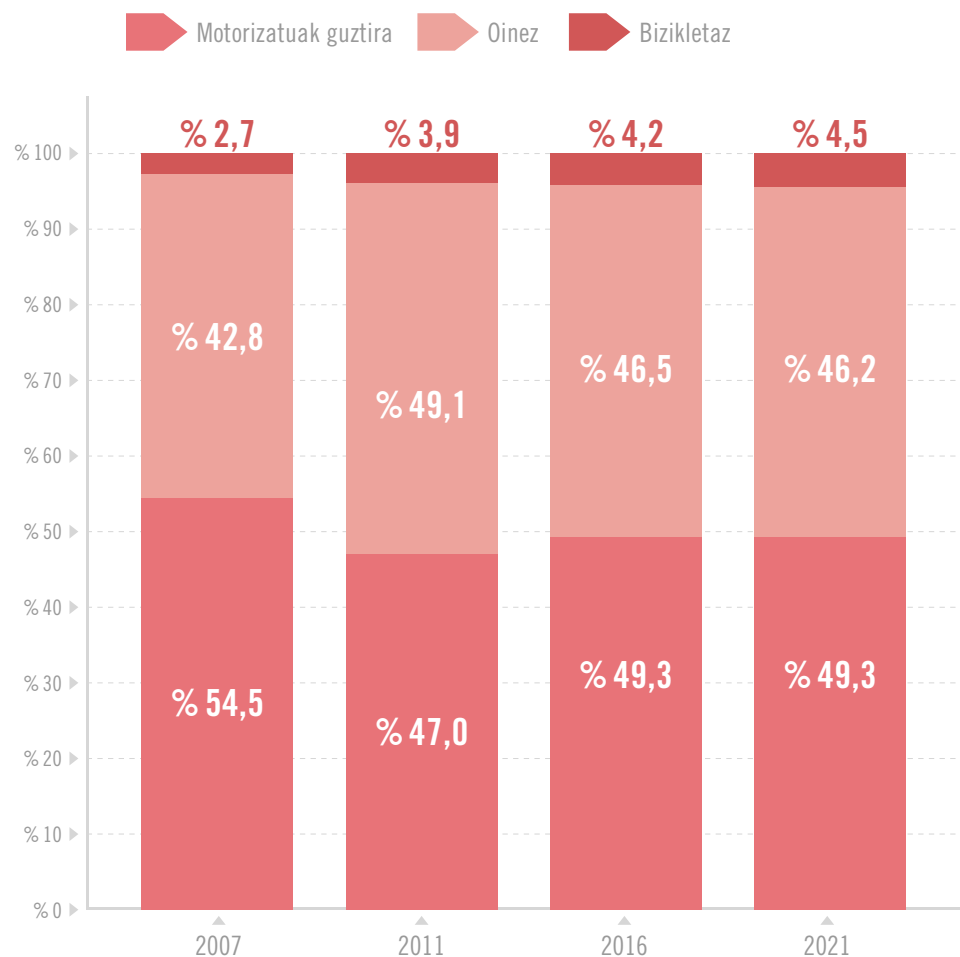
Hirian egunero zenbatzen diren miloi erditik gorako joan-etorrien %45 oinez egiten dira. Azken hamarkadetan espazio publikoan izan den eraldaketari esker oinezko zona eta bideak sortu dira. Horietan oinez edo paseoan ibiltzeak, jomuga ezberdinetarako joan-etorriak eta irisgarritasuna ahalbidetzeaz gain, hiriari dagokion komunikazioa eta bizikidetzaz zilegitzea dakar. Eguneroko zereginetara (lan egitera, ikastera, aisiara, etab...) oinez joatea, osasun pertsonala hobetzeko ez ezik, lagungarri da motordun joan-etorriek izaten duten ingurumen inpaktuak (zarata, kutsatzaileen eta CO₂ emisioak eta espazio publikoaren okupazioa) murrizteko.

Txirrindua hiriko edozein tokira segurtasunez joatea ahalbidetzen duen beste bide tarteko aktibo eta osasuntsu bat da. 2025. urtean egunero 28.412 joan-etorri zenbatu ziren ibilgailu merke, efiziente eta ez kutsatzaile horretan. Milaka pertsonak erabiltzen dute beren eguneroko zereginetarako. 2010. urtetik txirrinduaren erabilera % 131 areagotu da, Donostiako hiri paisaiaren parte izatera pasaz.

JOAN-ETORRI AKTIBOAK: OINEZ ETA BIZIKLETAZ

Iturria: Euskal Autonomia Erkidegoko Mugikortasunaren Azterlanak. 2007, 2011, 2016 eta 2021. Eusko Jaurlaritza

Donostian egunero egiten diren joan-etorrien %50,7 garraiobide aktiboen bidez egiten dira. Horietako gehienak oinez egiten dira, eta hiri barruko joan-etorri guztien % 46,2 dira. Bizikletak, berriz, gero eta presentzia handiagoa du; gaur egun, hiri barruko joan-etorri guztien %4,5 da, gutxi gorabehera.

KLIMAREN TESTUINGURUA

Hotza eta beroa, haizea eta hezetasuna, euria, elurra, ekaitzak bizitzaren ingurune fisikoaren funtsezko fenomenoak dira. Donostiak, itsasoaren eraginez, klima epel ozeanikoa du, eta tenperatura leunak, hezetasun erlatibo handia, ohiko hodeiak eta euri ugari egiten du urte osoan zehar.

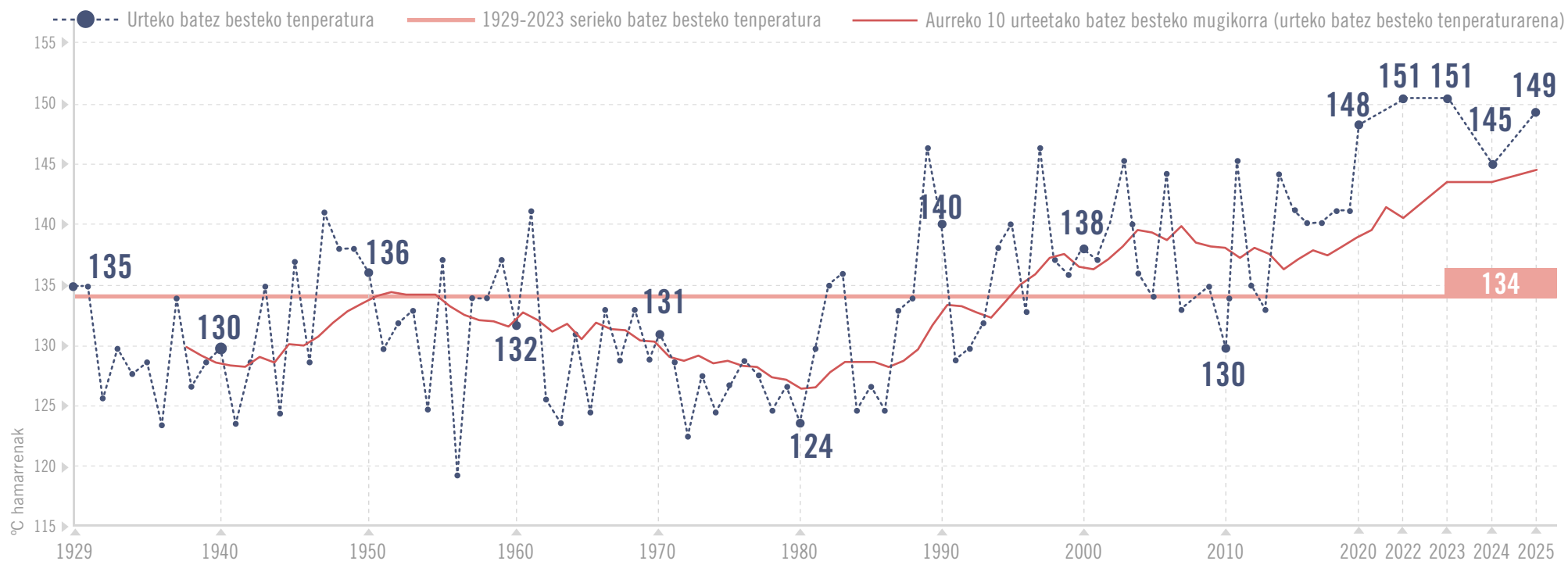
2017an Klima Aldaketara Egokitzeko Plan bat egiteko, txosten bat egin zen <https://www.donostia.eus/ataria/documents/8023875/8050879/DIAGNOSTIKOA.pdf/fc6873d3-8a09-45e0-a4a0-505a6ea2880c>. Txosten horretan, hiriko klima-alaketaren aurkako kalteberatasunari eta arriskuari buruzko diagnostikoaren emaitzak jasotzen dira. Funtsezko gaia da, besteak beste, klima-mehatxu nagusien aurrean udalerrriak izan dezakeen eragina ezagutzeko.

Azterlanean lantzen den lehen gaietako bat klimaren joera historikoen analisia da, Igeldoko estazio meteorologikoan 1929 eta 2015 bitarteko denborazko datu-serieko tenperatura-, prezipitazio- eta hezetasun-aldagaien azterketatik abiatuta. Halaber, emisio-agertoki batzuetarako etorkizuneko tenperatura- eta prezipitazio-proiekzioak aztertzen ditu, atal honetan jasotako bi eremuak baitira.

URTEKO BATEZ BESTEKO TENPERATURA

Iturria: AEMET

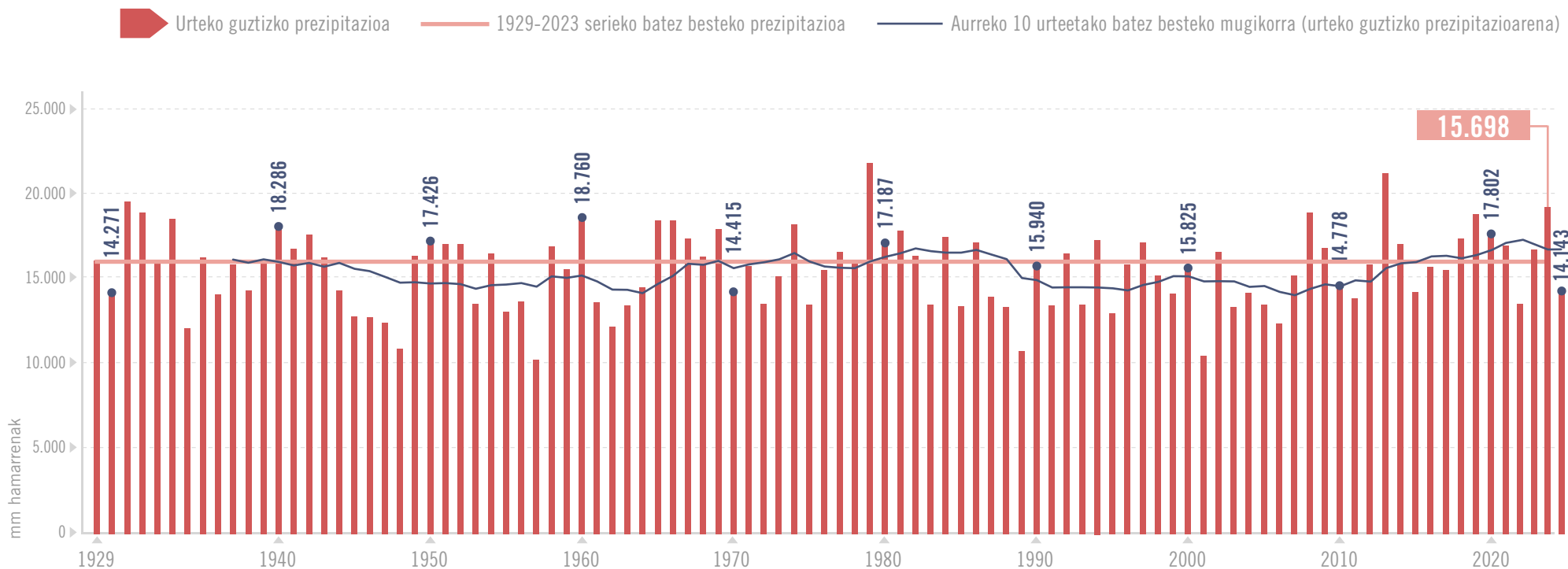
2025. urtea “Oso bero” gisa sailkatu da Igeldoko Behatokian tenperaturari dagokionez, serieko hirugarren urterik beroena; 2023. urtea 1928tik izandako bigarren urterik beroena izanik 2022 urtearen ondoren, urte hartan 2020ko efemeridea gaindituaz. 2025ean iraila bakarrik kalifikatu da “normal” gisa; gainontzeko hilabeteak “beroa” (martxoa, maiatza, uztaila eta urria) eta “oso beroa” (urtarrila, otsaila, apirila, ekaina —1928. urtez gerztik bigarren ekainik beroean—, abuztua, azaroa eta abendua) gisa kalifikatu dira.

Joera-lerro haztatuak aurreko 10 urteetako batez besteko tenperatura islatzen du, eta azken 20 urteetan tenperaturak gora egin duela erakusten du.

URTEKO GUZTIZKO PREZIPITAZIOA

Iturria: AEMET

2025. urtea “lehor” gisa sailkatu da Igeldoko Behatokian, prezipitazioei dagokienez, eta nabarmentzekoak dira otsaila, maiatza, urria eta abendua, “lehor” gisa sailkatuak; ekaina eta uztaila, aldiz, hezeak izan ziren eta abuztua “oso hezea”.

Joera-lerro haztatuak aurreko 10 urteetako urteko guztizko prezipitazioa islatzen du, eta azken urteetan prezipitazioak gora egin duela erakusten du.

5.3.

PARTAIDETZA

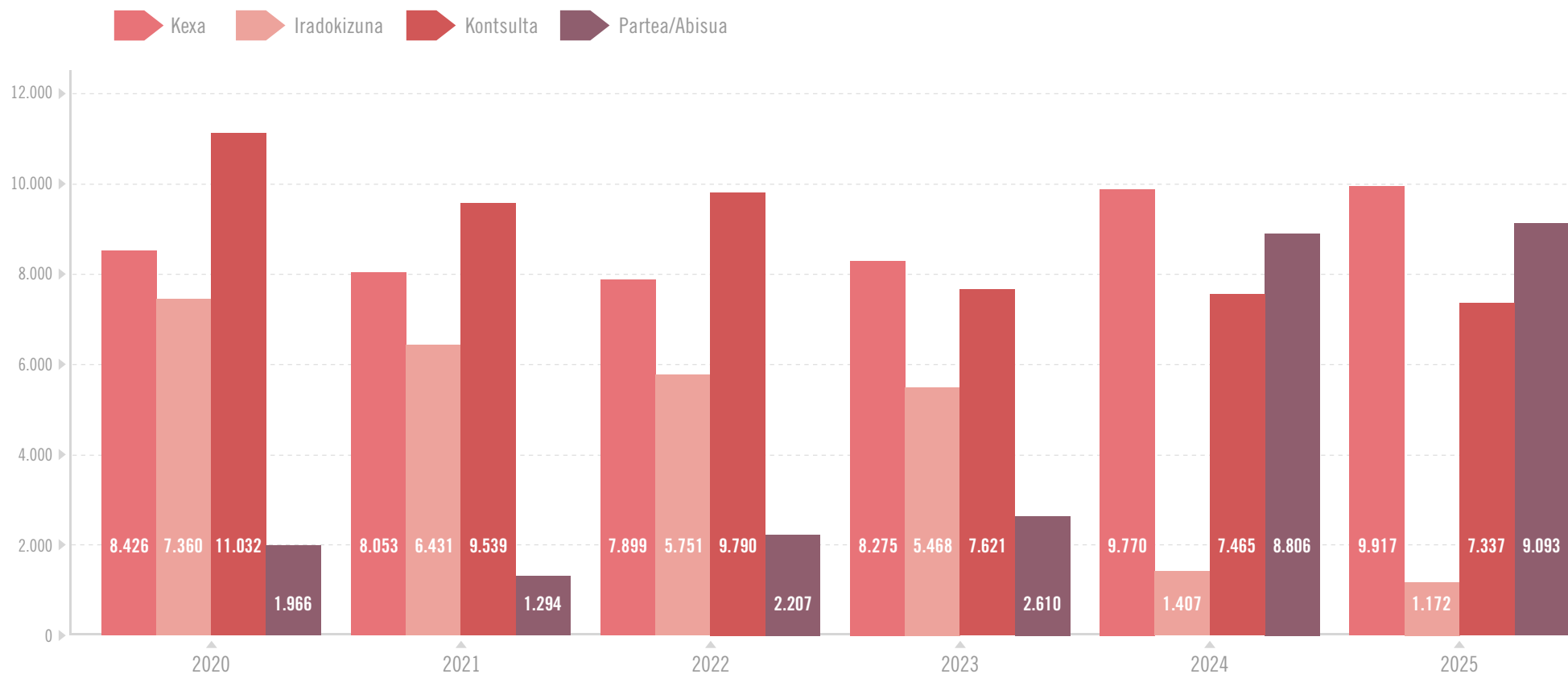
Donostiako Udalak herritarren partaidetzarako hainbat ekimen, bide eta espazio ditu ezarrita, erantzunkidetasun komunitarioa oinarri dituen gobernantza bat udalerri osoan zabaltzeko asmoz.

Partaidetzaren arloan, batetik hiriak Udal dinamikan partaidetza garatzeko zenbait lan lerro eta organo ditu (Kontseiluak, dirulaguntzak, elkarteentzako lokalak, Partaidetzazko Aurrekontuak...) eta bestetik Udal sail ezberdinen eskariz eta beharren arabera, tokian tokiko edo gai zehatzen inguruko partaidetza prozesuak aktibatzen dira.

KONTSULTAK HERRITARREN POSTONTZIAN

Iturria: UdalInfo - Herritarren arretarako zerbitzua (Dobostiako udala)

Herritarren postontziaren urteko txostenean jasotzen denez, 2025. urtean zehar guztira 27.519 komunikazio jaso dira, horietako gehienak, %72, kanal teknologikoen bidez (2021ean sare sozialen bidez jasotako komunikazioak sartu ziren). Datu horiek adierazten dute komunikazioen igoera 2024an erregistratutakoen aldean, baina 2020an erregistratutakoen azpitik dago, urte hartan, Herritarren Postontziaren ezohiko erabilera eman zen, ziurrenik 2020ko martxotik aurrera sortutako pandemia-egoeragatik. Datuen arabera, badirudi pandemiaren ondoren kopuruak egonkortu egin direla eta Postontzia aurreko urteetan baino gehiago erabili dela. Aztertutako serieari erreparatuta, ikusi da 2020tik 2022ra kontsultek erregistro kopuruan gainditzen dituztela kexa eta iradokizunak; 2023tik, aldiz, kontsulta kopuruak behera egiten du eta gehiago dira aurkeztutako kexak. 2024an Postontzian arrazoiak sinplifikatu ziren. Horregatik, lehen “Iradokizun” gisa identifikatzen ziren komunikazio asko, “abisu” gisa sailkatzen dira orain, eta aurreko urteetako konparaketa zertxobait aldatzen da.

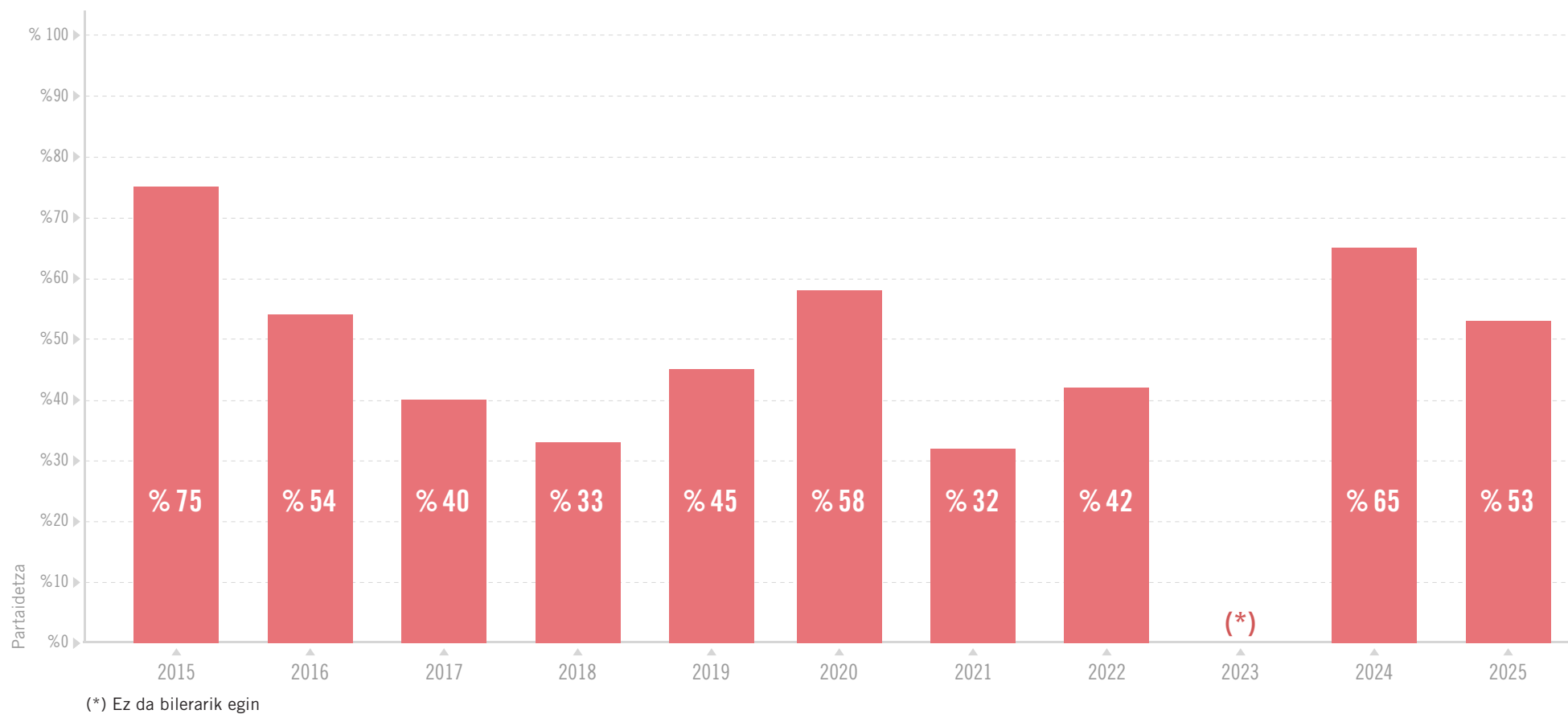
Emakumeek erabiltzen dute gehien postontzia: emakumeak %54 dira, eta gizonak %46 (generoa ez da azaltzen komunikazioen herenean baino gehiago).

Jasotako komunikazioen %46,6 Hiri Mantenu eta Zerbitzuetako Zuzendaritzak artatu ditu. Gai nagusiek parke eta lorategiekin, edukiontzi eta zaborren bilketarekin, bide publikoarekin garbiketarekin, ostalaritzako terrazekin, argiteriarekin, hiri altzariekin edo egoera txarrean zeuden espaloi edo galtzadekin zerikusia dute. Mugikortasun Zuzendaritzara bideratu dira komunikazioen %13,5, eta ibilgai-luen aparkamenduekin eta TAO zerbitzuekin lotutakoak dira gehien errepikatzen diren gaiak. Finantza Zuzendaritzak komunikazioen %12,9 jaso du. Gehien-gehienak ordainagirien zenbatekoekin lotutako kontsulta eta kalkuluei buruzkoak. Hiru Zuzendaritza horietan metatu da jasotako kexa, iradokizun eta kontsulta guztien gehiengoa. Ingurumen arloan komunikazio guztien %4,8 jaso da. Horietako kopuru handi bat arratoi, uso eta katuekin lotutako salaketei buruzko kontsulta, kexa eta iradokizunak dira, baita eta zaratak, usainak edo isuriak eragindako eragozpenekin zerikusia dutenak.

INGURUMENAREN KONTSEILU SEKTORIALAREN BILERETAKO PARTAIDETZA

Iturria: Ingurumen Osasunaren eta Jasangarritasunaren Zerbitzua (Donostiako Udala)

Ingurumeneko Kontseilu Sektorialaren Araudiaren (IKS) behin betiko Onespenak, Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean 2015eko apirilaren 13an argitaratu zena, aurreko Kontseilua desagitea ekarri du. Ingurumeneko Kontseilu Sektorial berriaren Eratze Bilkura 2015eko azaroaren 3an egin zen.

2015eko eratze-prozesuaren ondoren, hiriko 26 erakundek, gizarte-ospe bereziko kolektibok eta hainbat norbanakok osatzen dute Ingurumeneko Kontseilu Sektorial berria, Udalean ordezkaritza duten talde politiko guztietako delegatuekin batera. 2022an, 19 ziren kontseiluko kideak; erakunde eta kolektibotatik %79 aurreko Kontseilu Aholkulariko kide ziren jada. 2023an, udal-hauteskundeetatik eratorritako Kontseilua berriratzeko prozesuaren ondoren, 10 kide izatera igaro dira.

IKSean dauden erakundeak tipologia ezberdinetakoak dira: erakunde ekologistak eta naturaren defentsakoak, erakunde zientifikoak, etab. Norbanako batek ere hartzen du parte. Erakundeen %20 emakumeek ordezkatzeko dituzte, eta %80, gizonezkoek.

Parte-hartzea 2015az geroztik erregistratutako asistentziekin alderatuta murrizten ari zen aldi baten ondoren, eta 2023an bilerarik egin gabe, lau bilera egin dira 2025ean; partaidetza-tasa %53 izan da, eta batez beste 5 partaide izan dira saio bakoitzeko. IKSeko kide guztien %70 gutxienez 2025ean egindako bilera batera joan da. Bileretara joan diren ordezkarien %5 emakumeak izan dira, eta %95 gizonak.

5.4.

ETXEBIZITZA

Azterketa batzuk eta konparazio eta parte-hartze publikoko prozesu bat egin ondoren, 2019ko maiatzean onartu zuen Etxebizitza Plana Etxegintza, udalaren etxebizitza enpresaren administrazio kontseiluak. Plana egin aurretik egindako diagnostikoan funtsezko zazpi arazo identifikatu zituzten: Etxebizitza izateko arazo larria dago, nola erosita hala errentan hartuta izateko ere; izan ere, prezioak asko igo dira eta ia ezinezkoa da herritarrek etxebizitza bere modutsu batean izateko bidea edukitzea.

Gizarte eta etxebizitza zaurgarritasunak geroz eta jende gehiago eta geroz eta jende klase gehiago jotzen du. Arrazoi askogatik: krisi ekonomikoa, lanaren eze-gonkortasuna, dibortzioak eta apartatzeak ugaritzea edota biztanleria zahartzea (bakarrik eta pentsio txikiekin bizi diren emakume alargunak, horietako asko eta asko).

Hala, biztanle aurrerago eta zaharragoak ditugu, batetik, eta etxebizitza-parkea ere zaharra eta irisgarritasun arazo handiak dituena daukagu, bestetik.

Babes publikoko etxebizitzak egiteko modua ere ez dago erraz, ordea, etxebizitza mota horiek egiteko moduko tokirik handienetan etxe horiek egiteko bideragarritasun ekonomikoa zaila da eta.

Gainera, etxe handi askotan, pertsona bat edo bi besterik ez dira bizi; baina, bestalde, oraingo familia unitateak batez beste txikiagoak dira, eta etxebizitza txikiagoak eskatzen dituzte. Eta etxebizitza jabetzan duen pertsona askok, batez ere adineko jendeak, irisgarritasun edo egokitzapen falta duten etxeak dituzte, eta ez daukate horri aurre egiteko baliabiderik.

Hala, Udalaren Etxebizitza Planak 5 jarduera-ardatz estrategiko dakartza arazo horiei aurre egiteko: Aurreneko ardatzak Udalaren babespeko etxebizitza sistemen baliabideak zaurgarritasun egoera berezian dauden kolektiboentzat jartzea du helburu. Horretarako, bi jarduera ildo dauzka. Bat, esleipen prozedurak berriz begiratu eta baremazio sistema bat jartzea, genero ikuspegia eta emakumeak etxebizitza aldetik dituen zailtasunei bereiziki begiratuta. Eta bi, alderdi sozialari gehiago begiratzea alokairuko etxebizitza parkea kudeatzeko garaian, udaleko beste arlo batzuekin eta beste erakunde eta gizarte erakunde batzuekin batera lan eginda.

Bigarren ardatzak, berriz, modu oneko alokairuko etxebizitza gehiago eskaintza du helburu, kolektibo behartsuenei etxebizitza izaten laguntzeko. Ardatz horrek hiru jarduera ildo ditu: hutsik dauden etxebizitzak mugiarazten saiatu eta alokairuko etxebizitza poltsa handitzea; zuzkidurako bizitoki gehiago sustatzea; eta babes publikoko etxebizitza berriak sustatu eta errentan ematea.

Hirugarren ardatzaren helburua etxe eta etxebizitza zaharrak berritzea da, eta bizigarritasuna, irisgarritasuna eta eraginkortasun energetikoa hobetzea. Ardatz hori lau lan lerrotan banatuta dago: etxebizitza parkearen irisgarritasuna hobetzea, batez ere auzo eta talde ahulenentzat; eraginkortasun energetikoa kontuan izatea obrak egiteko orduan; etxebizitzak zatitzea, dugun etxebizitza parkea ahalik eta gehien aprobetxatzeko; eta kontrol neurri batzuk jartzea, birgaitzeko laguntzak ondo erabili eta etxebizitzaren funtzio soziala betetzea segurtatzeko.

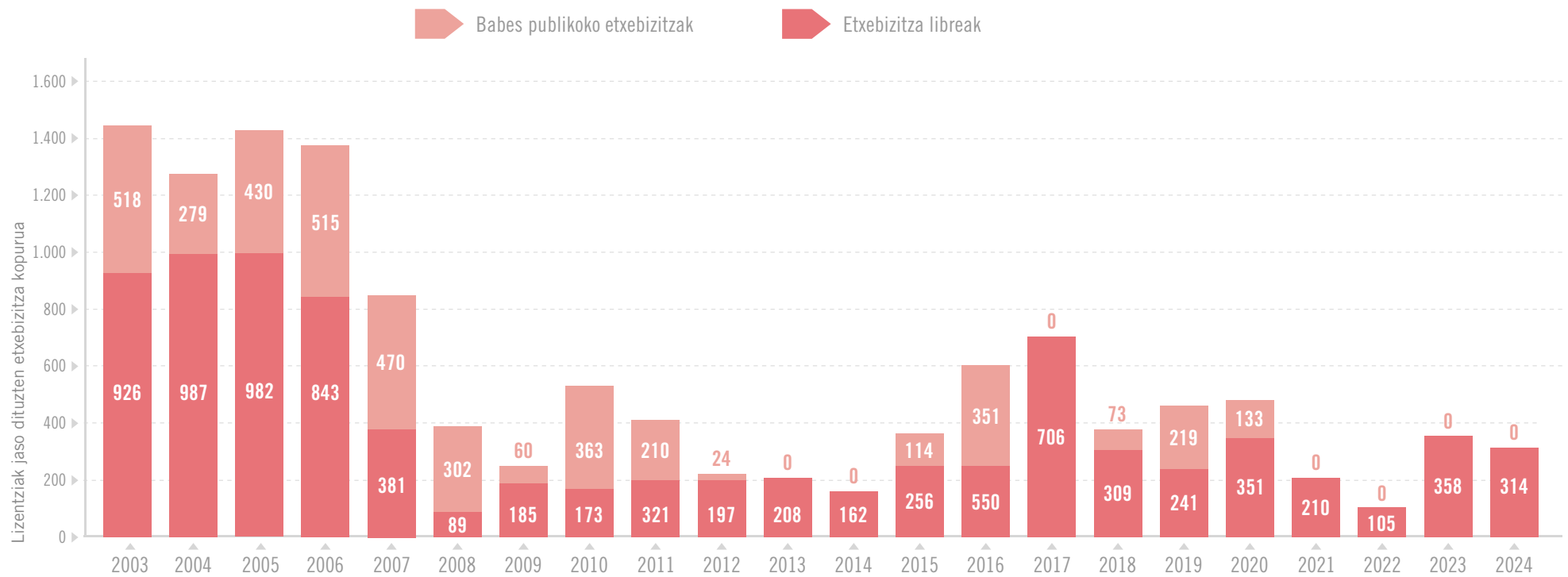
Laugarren ardatzak herritarren beharrak aldatu egiten direla dauka kontuan, eta bizi-ibilbideak laguntzea du xede, hiru jarduera ildo hauen bidez: etxebizitza-trukeak erraztea, elkarlaneko etxebizitzaren ekimenak babestea eta gazteentzako etxebizitza partekatuen programa bat bultzatzea.

Azkenik, 5. ardatzaren xedea donostiarrei etxebizitzaren gaineko informazio eta aholkularitza zerbitzu integrala eskaintzea da.

ERAIKITZEKO LIZENTZIA EMAN ZAIEN ETXEBIZITZAK

Iturria: Donostiako Udaleko Hirigintza Saila

2007tik aurrera, nabarmen jaitsi zen eraikitzeke lizentziak emanak zituzten etxebizitzaren kopurua —babes publikokoak izan zein libreak izan—, eta 2009an iritsi zen urte haietako mailarik baxuenera; urte hartan, lizentzia-kopurua 2006an emandakoen laurdena baino txikiagoa izan zen. 2010ean eta 2011n, aurreko bi urteetan baino lizentzia gehiago eman ziren, baina 2012tik aurrera, emandako lizentzien kopurua murriztu zen berriro, eta, azken 12 urte horietako daturik baxuena 2014an izan zen. 2015. eta 2016. urteetako igoseraren ondoren, 2017an eta 2018an emandako lizentzien kopurua berriz jaitsi zen, eta, gainera, 2017an ez zen lizentzia bat ere eman etxebizitza babestuak eraikitzeke.

Bi urtez emandako lizentzien guztizko kopurua handitu ondoren, 2021etik etxebizitza libretearako ez da lizentziarik eman; aldiz, etxebizitza libretearako emandako lizentzien kopurua %12 jaitsi da 2024an, 2023an gora egin ondoren. 2024an emandako 314 obra-lizentzia horietako gehienak Ilarran (70 lizentzia) eta Atotxa Errekan (67 lizentzia) eman dira.

2024an, eraikitzeke lizentzia lortu duten etxebizitza libreen %46 erabilera-alaketagatik nahiz lehendik zeuden etxebizitzak banatzeagatik sortutako etxebizitza berriak dira, eta gehienak Zabalgunean (47 lizentzia) eta Grosen (38 lizentzia) eman dira.